

SLOVENSKI NAROD.

Izaja vsak dan zvečer, izvzemši nedelje in praznike.
Inserati: Prostor 1 m/m x 54 m/m za navadne in male oglase 40 vln.,
za uradne razglase 60 vln., za poslano in reklame 1 K. — Pri naročilu
nad 10 objav popust.

Vprašanjem glede inseratov naj se priloži znamka za odgovor.

Upravišтво „Slov. Naroda“ in „Narodna Tiskarna“ Knaflcova
ulica št. 5, pritlično. — Telefon št. 93.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani in po pošti:

v Jugoslaviji:		v inozemstvu:	
celoletno naprej plačan	K 84—	celoletno	K 95—
polletno	42—	polletno	50—
3 mesečno	21—	3 mesečno	26—
1	7—	1	9—

Novi naročniki naj pošljejo v prvi naročnino vredno 90 po nakaznici.
Na samo pisarna naročila brez poslatve denarja se ne moremo ozirati.

Uredništvo „Slov. Naroda“ Knaflcova ulica št. 5, I. nadstropje.
Telefon št. 34.

Dopise sprejema se podpisane in zadostno frankovane.
Rokopisov ne vrata.

Posamezna številka velja 40 vinarjev.

Za kulisami.

Naša javnost se vprašuje, zakaj pravzaprav neprestano natezanje v Beogradu in od kod vzroki, da takozvana kriza nima konca.

Neštetokrat smo že trdili: opozicijskim strankam ne gre za državo, za narodno jedinstvo, za Jugoslavijo. Še manj za ljudstvo, za njegove potrebe. Gre jim le za njihovo stranko, gre jim za moč v državi, za njihovo moč. Zato so glasovali proti ljudskim potrebam, zato intrigirajo na vse strani, zato so onemogočili kvorum, iz parlamenta, ki bi moral biti vrhovni instrument demokratske ljudske volje, so zato napravili karikaturu in pritirali državo tako daleč, da se danes že resno razmišlja o uradniškem kabinetu pod vodstvom zapovedujočega generala, da se vsaj na ta način obvaruje to, kar je doseženo na znotraj in da se država jednotno postavi v bran nasproti napadom od zunaj. Zato tudi smatramo vsi volitve za edini izhod.

Stare intrige se ponavljajo. Radikalci so imeli oblast v Srbiji 15 let v rokah. Zlorabljali so pozicijo Srbije kot Piemonta jugoslovanske ideje in vladali s sistemom policije in korupcije, hujše kakor v dobi Vladana Gorgjevića ali Ristića. Vsemu svetu je znano, kako je delal in vladal Pašić med vojno, in znane so tudi kupčije z dinarji in s platnom. Pride še čas, da se vsi ti politični in privatni škandali izčrpano opišejo. Materijala je dovolj. Ponavljamo samo to, kar je že objavljeno v slovenskih, hrvat, in srbsko-samoostalnih listih: Pašić je preprečil leta 1918 priznanje avstro-ogrskih Jugoslovancov kot prijateljev Antante; njegovi emisarji so uničili jugoslovanske legije v Rusiji; njegova vlada je več kot eno leto sabotirala formiranje jugoslovanskih dobrovoljskih jedinic (v Franciji, Ameriki, Rusiji); odklanjala je naziv »jugoslovanski« ali »srbsko-hrvatsko-slovenski«, ki bi bil privabil vse jugoslovanske vojne vjetnike in druge emigrante v naše legije za borbe za zjednoteno Jugoslavijo; s tem, da je pri vseh vladah interveniral, da niso dobili potnih listov, je zaprečilo, da veliko število opozicijskih poslancev ni moglo priti na skupščino na Krf, ravnotako je preprečil, da za

časa umika opozicijski poslanci (Ribarčeva in Veljkovičeva skupina ter en socialist) niso mogli iz Srbije na Krf, tako da je tam zborovala samo njegova večina; ko je mnogo desetov zapustilo njegovo stranko, ni imel več kvoruma, pa je v kljub temu ostal na vladi in si dal od takšne nezakonite skupščine votirati proračun. Z nepotrebno strogostjo je nastopil proti oficirjem v takozvanem solunskem procesu; opozicijske je interniral na Krfu, da niso mogli niti v navadni politični izjavi označiti svoje stališče; pri tem jih je dal po svojih kreaturah sumničati po celem svetu, da niso zvesti Antanti in da hočejo mir z Avstrijo. In vendar so to bili najboljši ljudje, kar jih je Srbija kdaj imela. Ko so začela mirovna pogajanja, je njegov kumič Velizar Janković predlagal, naj bivše avstrijske zemlje Jugoslavije plačajo vojno odškodnino! Isti Janković, Pašičev ljubljeneec, je bil minister na Krfu. Ko so ga vprašali v skupščini, kako stoji jugoslovanska ideja, je odgovoril: »Srbija bo vsekakor dobila kompenzacijo. Isti Janković je zapleten v kupčijo z oljem, tisti čas, ko je Gluščević, zopet Pašičev ljubljeneec tihotapil platin v Vesničevih diplomatskih kovčkih (seveda brez vednosti poslednjega) tako dolgo, dokler ni Francija našemu pariškemu poslniku morala sistrirati porabo diplomatskih kovčkov in smobil pred svetom blamirani kot balkanski tihotapci. Kompromitiran je, kakor zna ves Pariz, tudi Pašičev sin. Afera se je potlačila. Toda Gluščević, ljubljeneec in zaupnik, s prvo afero še ni imel dovolj in je mislil, da se bo druga afera ravno tako zatusela kakor prva. Zato sedi sedaj radi poverjenja denarja v ječi.

Tako izgledajo radikalci in tako izgleda njihovo nasprotje proti demokratom. 15 let so z nasiljem, korupcijo in sličnimi sredstvi vladali Srbiji in sedaj bi radi vladali še Jugoslaviji. Žalosti jih, da nimajo v rokah vse vlade, zlasti da nimajo ministristva notranjih zadev ali policijskega ministristva in to hočejo dobiti za vsako ceno nazaj v roko. Zato je Protić razbil prvo koncentracij-

sko vlado, zato ne more priti do sporazuma z drugimi strankami, zato naj bi Pašić prevzel vlado. Tem hujši go naperi teh ljudi, čim bližje prihaja država volitvam in čim bolj nevarno postaja ljudsko glasovanje.

Dr. Dežman, glavni urednik »Obzora« je pred dvema mesecema bil v Parizu in je tam zagrozil, da se bo Narodni klub popolnoma naslonil na separatiste - radikalce, če se ne ugotdi zahtevam te skupine popolnoma. Vlada na Hrvatskem! Narodni klub izvršuje danes to politiko ne samo dejanski, ampak jo je tudi že izrečno priznal. Več kot čudno je to od gospodov, kateri so se urinili pričetkom tega leta v »Jugoslovansko Demokratsko Ligo«, katera je kakor znano po inicijativi g. prof. Cvijića zbrala v Parizu veliko število srbskih, hrvatskih in slovenskih intelektualcev in v prvi vrsti člane Jugoslovanskega odbora ter pripadnikov protiradikalističnih struj, okoli programa, ki izključuje vsako separatistično stremljenje v naši državi.

Gospodje od Narodnega kluba so tedaj hoteli dokazati, da so oni tisti, kateri zastopajo jugoslovansko misel in stališče, katero edino more dovesti do postopne fuzije plemen, ki tvorijo našo mlado državo. V smislu programa Jugoslovanske Demokratske Lige imeli bi se v njo spojili vsi elementi našega naroda, kateri priznavajo kot vrhovno načelo jedinstvo našega troime-nega naroda. Izključeni bi bili torej vsi oni, kateri držijo nad vse na plemenskih oznakah in razlikah. Gospodje od Narodnega kluba so pričetkom tega leta »en blocc« prijavili svoj vstop v Demokratsko Ligo. Na največje začudenje ustanoviteljev Lige, JDS tega ni storila. To začudenje je bilo tem večje, ker je bilo znano, da je ravno JDS ona, katera prav nič ne poudarja plemenskih razlik. No izkazalo se je, da so pristali JDS bolj poznali gospodo od Narodnega kluba nego ustanovitelji Jugoslovanske Demokratske Lige. Kajti ako bi gospodje od Narodnega kluba res bilo na programu te poslednje, ne bi bilo nikdar mogoče, da bi v toku svojega razvoja padli v naročje g. Protiću, ki zastopa diametralno nasprotno program. Gospodje od Narodnega kluba so s svojim vstopom v njo, Jugoslo-

vansko - Demokratsko Ligo diskreditirali in pokopali. Zlorabili so nepoučenost ustanoviteljev Demokratske Lige, da so le-tej odtujili one, kateri stojijo dejanski na njenem programu. Uresničenje dr. Dežmanove grožnje potrjuje najbolje ta zaključek.

Prihod zunanega ministra dr. Trumbića, bivšega predsednika Jugoslovanskega odbora in enega najodličnejših članov Jugoslovanske Demokratske Lige, v Beograd, bode v marsičem pojasnil situacijo. Znano je, da člani Jugoslovanskega odbora, kateri so se vrnili iz Pariza v domovino, in ki aktivno sodelujejo v našem političnem življenju, obsojajo najstrožje separatistično politiko Narodnega kluba. Kako tudi ne, saj so se ves čas vojne v tujini borili za uresničenje našega nacionalnega in proti Pašić - Protićevi jedino velikosrbski politiki. Z gosp. dr. Trumbićem pride, kakor se čuje, tudi dr. Smodlaka, kateri je sestavil znani program za notranje konsolidiranje naše države, in v katerem je ena prvih točk, da se naša mlada kraljevina ne naziva »SHS«, ampak »Jugoslavija«. Naj bodi samo mimogrede omenjeno, da je ta program v Parizu navdušeno sprejel tudi gosp. prof. Barac, član Narodnega kluba, ki pa gre sedaj v kljub temu s Protićem.

Slovenski klerikalci že dva meseca ne delajo nič drugega, kakor zgahe in intrige med strankami. Ni jim bilo dovolj, da so glasovali proti vsem ljudskim zahtevam in da je Korošec vzel v svoje roke mesto bolnega Protića režijo sabotiranja parlamenta, začeli so sedaj z najogabnejšimi napadi v slovenskem časopisu, dočim nadaljujejo zavlačevalno politiko in razbijajo v tem usodnem trenutku formiranje trdne nove vlade. Pred dvema dnevi so se izrekli za Pavlovičev kabinet, včeraj pa zopet za zavlačevanje; iznova hujšajo radikalce na demokrate in dajejo radikalcem upanja, da pridejo do moči. Z njimi vred bi radi prišli do moči tudi oni sami v središčni in v deželni vladi, radi bi uporabili svojo politično znanost iz Šusteršičeve dobe, radi bi za vsako ceno izveli demokratom iz rok notranje ministristvo, da bi se potem polastili vodstva volitev na staroznani način in dobili v roke vso Slovenijo, kakor so jo imeli v rokah od svojega avstrijskega poloma.

Radikalci, Starčevićanci in klerikalci, lepa trojica, ki hoče za vsako

ceno dobiti državo v roke, ki omalovažuje neurejeni notranji in silno nevarni zunanji položaj, ki se pa za vse to ne briga: naj gre od vruga carina, naj ostane draginja, naj se država vije v krčih, naj ji Lahji odnesejo najboljše dele, naj izpade koroški plebiscit kakor hoče! Naj kliče Dalmacija in Goriška, naj zaklinjajo legijonarji, akademiki in begunci! Naj demokrate tudi stokrat izjavijo, da so pripravljene žrtvovati stranko in sebe! Naj bo nevarnost velika ali majhna, blizu ali daleč, naj se država razleti na zvez treh majhnih okrnjenih in oropanih delov, nahujskanih drug na drugega in naj vzame vrag Jugoslavijo, samo da bodo oni v ostanku gospodovali v občini in deželi in in taki razbiti plemensko-federativni državi, samo da dobe oni najvažnejše resore v roko! Zato je dobro sabotiranje parlamenta, zato je dobro zavlačevanje pogajanj, zato je dobro natolcevanje in obrekovanje.

Toda vsej lepi trojici se načrti ne bodo posrečili. Jugoslavija je dovolj močna, da poleg drugih vprašanj, poleg valute, draginje, razoranosti in poleg nevarnega zunanje-političnega položaja z D'Annunzijem vred preboli tudi Pašića, Protića, Korošca in Dežmana. Ljudstvo jih bo sodilo in obsodilo in ko pride dan volitev, bo Jugoslavijo izčistilo vseh njih, o katerih bi lahko rekla: »Naših prijateljev nas Bog obvaruj, sovražnikov se bomo že sami«

Politične vesti.

— Jugoslovanski dobrovoljci iz Slovenije, zbrani na ustanovnem občnem zboru svoje organizacije, v Ljubljani dne 14. septembra 1919, smatrajo za svojo moralno dolžnost napram ideji, za katero so se borili v svetovni vojski in iz pietete napram tovarišem, ki so žrtvovali svoje življenje za njeno vstvaritev, da z vso resno opozore slovensko in celo jugoslovansko javnost na sledeče: Država se nahaja v težkem položaju. V polni meri upoštevajoč razlike, ki so neizbežne posledice dolgotrajnega ločenega razvoja posameznih plemen in pokrajin našega naroda, ugotavljamo, da v prvi vrsti pretirano strankarstvo, korupcionizem, protekcionizem, pomanjkanje razumevanja državnih interesov in lo-gično pomanjkanje narodnega za-

LISTEK.

A. M.
Po slovenski Koroški.
Popotni zapiski.
(Konec.)

Izmed koroških mest, ki jih imamo sedaj v oblasti, se mi zdi Pliberk najbolj domač, manj Borovlje, najmanj pa Velikovec, kjer delajo nekatero stavbo širokoustni, nemško-bahati utis, prav tipičen primer nadutega nemškutarskega malomeščanstva. Borovlje so nekako razvlečene in jim manjka kaka značajna poteza, Pliberk s svojim molčljivim širokim gradom in skromnejšimi hišami pa kaže lastnosti, da postane naše zvesto domače selišče. Izmed trgov se ti prikupi Grebinj s svojo groteskno lego. Ob eni ulici, zapognjeni v pravem kotu, se gnetejo tržke hiše, ves kraj pa tiči pod velikansko izolirano skalo, ki se ti zdi kakor bi spala. Če se le malo premakne, pa pomečka vse to človeško mravljišče pod seboj. Ali je ni zavalil semkaj kak zli duh starodavnih pripovedk? Če jo gledaš od daleč, se ti zdi kakor glava Indijanca z dolgimi peresi, zataknjenimi v lase.

Na Koroškem opaziš izredno veliko gradov, po večini dokaj dobro ohranjenih starinskih zgradb; ne vem, če se more v tem oziru kaka

druga slovenska pokrajina meriti s to deželo. Tudi velikanskih starih samostanskih poslopij je več kakor bi pričakoval. Zato pa ni tako močno zastopana glavna specijalnost slovenske krajine: po Koroškem niso videti po tolikih gričih in gorah cerkvice, kakor po Kranjskem ali Štajerskem. Tudi večji kraji se mi zdi da imajo relativno manj cerkva kakor v ostali Sloveniji. In na še eno: cerkve so videti po Koroškem mnogo starejše kakor drugod, novih cerkva kakor so na pr. v Št. Vidu nad Ljubljano ali na Brezjah, nisem videl.

Ako ostane naš le pas A, ne bo mogoča zanj enotna upravna organizacija, ne le radi prometnih težkoč, temveč tudi radi geografske oblike dežele. Tvoriti bo moral pač dve upravni okrožji. Nastane pa vprašanje, kje bo središče upravi, ali odročni Velikovec, ali Pliberk. V prometnem oziru bi ležala Sinča vas še najbolj centralno, pa bržkone kljub temu ne bo zmogala tradicij in stvarnih usposobljenosti prvih dveh središč. Tudi Borovlje v zapadnem delu bodo ležale precej ekscentrično in bi bi Št. Jakob pač morda prikladnejši. Izmed novih železnic bo potrebna pred vsem zveza iz Borovelj proti Sinči vasi. Uremno osebnemu, pa tudi tovarnemu prometu bi seveda silno dobro služila direktna zveza velikovskega okrožja s centralo v Ljubljani, da bi se ne bilo treba po-

služevati odročnega ovinka čez Celje ali Maribor, oziroma čez Jesenice. V poštah bi prišla proga čez Železno kaplo in dalje čez Jezersko sedlo ob Kokri proti Kranju, zlasti ker že imamo ozkotirno železnico do Železne kape. Vprašanje nastane seveda, če bi ta železnica ne bila predraga, če bi ostali stroški v pravilnem razmerju s potrebo oziroma z dohodki. Potreben bi bil pred vsem predor med Belo in Jezerskim, poleg tega pa bi mestoma silno ozka dolina tvorila nemara pri gradnji znatne težave. Po drugi strani pa je vsa dolga dolina Kokre, oziroma Bele razmeroma slabo obljudena. Toda po obeh straneh leže veliki zakladi v širnih gozdih, ki bi jim šele železnica pripomogla do prave veljave, zlasti, ko je skozi vodna sila pri roki. Tudi tujski promet bi zelo oživel. Naposled pa bi bila ta železnica brez-pogojno potrebna iz strateških ozir-rov, saj je edina v stanu zagurati velikovski odsek, ker bi bila ogrožena zveza bodisi čez eksponirani Dravograd kakor čez Podroščico.

Po vnaniem licu, to je po napisih, se Koroška še ni vsa prelevila. Zelo slovensko lice ima že velikovski politični okraj, oziroma njegov večji južnovzhodni del, ki je že dalj časa v naši oblasti. Drugod, v celovškem okraju se poznajo še povsod nemški napisi, ki mežikajo še vedno izpod beleža, dočim se slovenski šele pojavljajo.

Lep vzgled, kako prijazno bo lice Koroški, ko bo preobrat v vsakem oziru že temeljitejši, kaže na primer življenje na kolodvoru v Dravogradu, kjer se shajajo štiri proge. Tako le popoldan nekako med četrto in šesto uro, ko prihajajo in odhajajo vlaki na vse strani, si težko predstavljajo, da si na kolodvoru, kjer se pred kratkim skoro da niso dobili voznega listka s slovensko besedo. Danes pa nasprotno skoro ne čuješ nemške besede; zdi se ti domače kakor da si kje blizu Ljubljane. Po peronu živahno vrvenje, domači železničarji, domače občinstvo, domača govorica povsod. Fantička se sučeta med ljudmi in kričita kakor v Ljubljani: »Jugoslavija«, »Naprej« itd. in vse kupuje ter bere. Človek se s prijetnim zadovoljstvom spominja na tisti znameniti uvodnik celjske »Deutsche Wacht«, ko se je prelevila v »Cillier Zeitung«. »Man muss sich mit dem Staatsvolke aussöhnen...« Da, dolgo smo čakali, da smo naposled vendarle postali Staatsvolk. Ta občutek pa daje hrhtenici vsakogar v vsakem oziru krepkejšo in trdnjšo pozo. O znameniti mehkosti slovenskega značaja bomo odslej čuli vedno manj.

Ta lepa Koroška je torej danes na tehnični, — na tehnični, na katere enem koncu stojimo mi in polagamo nanjo uteži — svoje delo. Sedaj nič ne pomaga tarnanje o teptanju pra-

vice narodnega samoodločevanja, o krivici konferencie in tako dalje. Plebiscit je pred nami in samo to je dejstvo, s katerim moramo računati. Na Koroškem je potrebno delo, naj-intenzivnejše delo, kar smo ga kdaj vršili. Podrobno, rekel bi interno koroško delo je v teku. Povdarjam pa: zastavljenim energijam primeren uspeh more doseči z ravno tako intenzivnim sodelovanjem centralnih oblasti, in sicer pred vsem v gospodarskem oziru, v zvezi s prometno organizacijo. Ko so pozimi, ko je bila usoda Koroške prvi pot odvisna od akcijske volje in zmoglosti naše vlade, padali težki očitki nanjo, je bilo zavračanje krivde lažje, zakaj napake so se takrat delale pod splošnim napačnim premotirvanjem položaja, kar pa je bila krivda 98 odstotkov nas vseh. To pot odgovorni činitelji ne bi mogli ovržati krivde, ki bi jo zagrešili, ako ne prevzamejo vloge, ki jim jo položaj nalaga. Danes je situacija jasna in odgovornost absolutna.

Za zaključek naj natvornostim še pojasnim, da okupacija Koroške po naših četah nikakor še ni odločilni faktor. Glasovanje je tajno in vsakršna presija takorekoč izključena. Nasprotno moči se bodo torej merile v enakem boju in uspehi je soodvisen od funkcioniranja vseh posameznih bojnih formacij.

upanja v začasni parlament, sestavljen na podlagi strankarskega ključa, a ne izbran od ljudstva, povzroča splošno stagnacijo in ogrožajo temelje naše mlade države. Ker so se vsi dosedanja poskusi, da se uglaadi pot zdravemu razvoju države, izjalovili, smatramo za edini pozitivni izhod iz nad vse mučnega položaja, da se nemudoma izvedejo volitve za Ustavodajno Skupščino na podlagi splošne, enake, tajne, direktne in proporcionalne volilne pravice. Edino tako Narodno predstavništvo bo upravičeno pristopiti in končni ureditvi države in bo imelo potrebni ugled in moč, da svoje ukrepe resnično izvede. Zavedajoči se resnosti položaja najtopleje pozivljamo vse državno misleče elemente k slogi in skupnemu državotvornemu delu za veliko in sveto bodočnost združene domovine.

— Narodno predstavništvo ima besedo. Zagreb, 16. septembra. Danes je izšlo to posebno izdanje lista »Adriatic Jugoslavo«, ki prinaša članek pod naslovom: »Narodno predstavništvo ima besedo.« Članek pravi z ozirom na dogodke na Reki, da je dospela jugoslovanska potrebiteljnost do kraja. Naše Narodno predstavništvo mora sedaj zahtevati od vlade, da ona zahteva od mirovne konference v Parizu zaščito življenja našega naroda v okupiranih krajih. Danes v zasedenih jugoslovanskih krajih nimajo več oblasti aliirane vlasti, marveč italijanska mafija. Došlo je tako daleč, da si laste vso oblast ljudje, ki so se postavili izven zakona, in ta družina danes preganja naš narod. Zato je sedaj naša dolžnost, da napravimo temu sami konec za vselej ter da zavrnemo pred vsem svetom podivjano italijansko mafijo.

Propad Reke. Zagreb, 16. septembra. Vodja reških avtonomistov Gothardi, ki je pribežal iz Reke v Zagreb, je izdal tri dva proglasa na meščanstvo Reke, v katerih obtožuje italijanski Consiglio zaradi zadnjih dogodkov in pravi, da je propad Reke nezgoben, če pride mesto pod Italijo.

— Demokrati za volitve. LDU Beograd, 15. septembra. Dosedanji predsednik vlade je nasvetoval prestolonasledniku regentu, naj se nemudoma izvrši najpotrebnejše priprave za knoštutanto in naj se razpiše volitve. Priporočil mu je, delovati na to, da se likvidira znanja politika in ne ovira več izvedba agrarne reforme. Po mnenju gosp. Dr. Davidovića bi bil dr. Pavlovič najprimernejši mož za sestavo koncentracijskega kabineta iz vseh strank. Tudi dr. Pavlovič je bil na dvoru pri prestolonasledniku regentu ter mu nasvetoval čim skorajšnji razpis volitev v konstituantno, kakor edini primerni izhod iz te zagate. Glede osebnosti, kateri bi kazalo poveriti sestavo nove vlade, je dr. Pavlovič predložil regentu, naj se o tem posvetuje z načelniki vseh strank; izjavil je, da on sam ne bi želel sprejeti tega mandata, da pa bo po svojih močeh storil vse, da pri pomore k rešitvi države iz današnjega težkega položaja.

Okrog krize. LDU Beograd, 16. septembra. »Politika« poroča: Včeraj dopoldne je bil, kakor smo že javili, v dvorcu dr. Pavloviča. Poročal je o rezultatu svojih predvčerajšnjih razgovorov z načelniki strank. Vse stranke, izvzemši socialistov, so se izjavile za koncentracijski kabinet. Vse stranke brez razlike smatrajo, da je treba izvršiti volitve, kakor hitro bodo gotove priprave za konstituantno. Z ozirom na mandat za sestavo nove vlade se mnenja strank cepijo. Radikalci in poslanci Narodnega kluba se protivijo, da sestavi vlado dr. Pavlovič. Obe stranki smatrajo, da bi bilo boljše, da postane šef nove vlade Protić, ker je načelnik najmočnejše opozicijske stranke. Odločno proti temu nastopa Demokratska zajednica, ki poudarja, da vlada ni padla v zbornici, kjer ima večino, ampak da je odstopila radi člena 51 mirovne pogodbe z Nemško Avstrijo. Demokratska zajednica meni, da mora volitve izvršiti koncentracijska vlada dr. Pavloviča. Ako se ta kombinacija razbije, potem mora novo vlado zopet sestaviti zastopnik Demokratske zajednice. V tem slučaju bi bil kandidat Demokratske zajednice g. Milorad Drašković.

Prestolonaslednik je poveril sestavo nove vlade dr. Pavloviču. Dr. Pavlovič je sprejel mandat v nadi, da vendarle pride do sporazuma med vsemi strankami, da si on sam osebno ni želel, da se mu je poverila sestava nove vlade.

Nato je regent Aleksander s princezino Heleno odpotoval v Novi Sad in v Fruško goro in se vrnil v Beograd ob dvaindvajsetih.

Dr. Pavlovič je začel včeraj opoldne ponovno s posvetovanji. Najprej je posetil načelnika Jugoslovanskega kluba dr. Korošca, kateri je izjavil, da stoji njegova stranka na starem stališču, da zahteva sestavo koalicijske vlade, ki naj izvrši priprave za konstituantno. Isto sta izjavila gg. Dr. Trifković in Ribarac. Vse tri skupine so edine v tem, naj sestavi novo vlado dr. Pavlovič. Narodni klub je ostal pri svoji prvi odločitvi, da je za koncentracijsko

vlado, katero naj sestavi Protić. Radikalci so zelo nezadovoljni, ker je sestava vlade poverjena dr. Pavloviču, zakaj oni menijo, da bi moral dobiti sestavo nove vlade Protić kot šef najmočnejše opozicijske skupine.

Dr. Pavlovič je posetil snoči o pol 19. Protića in ga obvestil, da je prejel od regenta mandat za sestavo nove vlade. Pozval je Protića, naj radikalci stavijo svoje pogoje in označijo ljudi, ki naj bi vstopili v kabinet kot ministri. Protić je izjavil, da radikalna stranka ne more vstopiti v vlado, niti se ne more razgovarjati glede sestave nove vlade poprej, nego pridejo v Beograd Pašić, dr. Trumbić in dr. Smolaka. Zunanji položaj je tako resen, da je nujno potrebno poizvedeti za mišljenje naših delgovatov v Parizu. Zdi se, da so radikalci iznenadeni vsled tega, ker je poverjen mandat za sestavo vlade dr. Pavloviču in ker je Protić še v nedeljo poudarjal pri regentu državno potrebo, da se pozovejo imenovani delegati iz Pariza, da se zasliši njihovo mnenje o členi 51 mirovne pogodbe z Avstrijo.

Nocoj, oziroma jutri zvečer pričakujejo prihoda naših delegatov iz Pariza. Izgleda, da se kriza ne bo mogla rešiti pred prihodom teh gospodov v Beograd. Dr. Pavlovič nadaljuje danes svoje razgovore in bo nocoj poročal regentu.

Položaj. Beograd, 17. septembra. Tekom razgovorov dr. Draže Pavloviča za sestavo koncentracijskega kabineta se je pri radikalnih pojavih odločen odpor. Koroševa grupa pa se je po prvotni izjavi za Pavlovičovo koncentracijsko ministrstvo zopet pomaknila na svojo staro dvomljivo politiko, ki prizadeva državi toliko škode, to je izjavila je, da mora počakati, da se pogoje demokrat in radikalci. — Razgovor s strankami se nadaljuje, vendar se kriza vleče kakor da bi bila v permanenti. Zanimanje političnih krogov se je v prvem redu obrnilo na pričakovani prihod ministra zunanjih zadev dr. Ante Trumbića in Nikole Pašića, ki imata dopet jutri iz Pariza.

Pozvana sta od ministrstva, da poročata zlasti glede spornih točk mirovne pogodbe z Avstrijo. Vendar je brez dvoma, da pričakuje radikalna stranka svojega vrhovnega poglavarja in da bo potem uravnavala svojo nadaljno politiko. Znano je, da opazujeta Nikola Pašić in Stojan Protić politična vprašanja na različne načine in ni izključeno, da pride pri radikalcih do drugačne orientacije. En del radikalcev že sedaj odkrito forsira mesto Stojana Protića, kandidatura Nikole Pašića za ministrskega predsednika.

Ker je iz vsega tega razvidno, da se utesne kriza zavleči še bolj in da ti ljudje ne nehajo s svojo frivolno igro, se vedno resneje diskutira vprašanje vojaškega šefa središnje vlade, ter se pri tem razmišlja, kaj je za državo ugodnejše ali neprestana kriza brez proračuna v trenutku največje zunanje nevarnosti, ali pa vlada, ki nima demokratskega temelja in upravne inicijative, pa vsaj trdno smer za potek najvišjih državnih poslov, če tudi ne one parlamentarne odgovornosti, ki je potrebna za demokratski režim. Splošno se sodi, da bo regent samo v silobranu v najvišjem interesu države posegel po tem poslednjem sredstvu ter bi se morala odgovornost za to naprtiti pred narodom in vestjo vseh poštenih državljanov trgovlavi poziciji, zlasti onim v njej, ki s svojo dvomljivo politiko skušajo ribariti v kalnem in neprestano ščuvajo radikalce proti demokratu, da bi pri tem delu na račun celega naroda čim več dosegli za svojo stranko.

Da bi mogel gospod Pašić ali Protić sestaviti kakršenkoli kabinet je seveda izključno. Obstoji pa še vedno kombinacija, da se po eventualnem ponesrečenju Pavlovičeve misli in predno bi se poseglo pa zadnjem sredstvu in pozvalo vojvodo Mišića, da se poprej še enkrat poskusi s koalicijskim kabineto pod predsedništvom zastopnika večine in sicer najbrže dr. Draškovića.

— S »političnim listom za slovenski narod« je jako težavno polemizirati. Mladim gospodom, ki imajo sedaj list popolnoma v rokah, prepeljala je glavo neka ošabnost, ki ne bo prinašala dobrega sadu, ker hoče nasprotnika samo žaliti in ga zasmejavati, in to tudi ob prilikah, ko se častivrednemu »Slovincu« ne pripeti ničesar žalega. Naš list je pisal, da je pripravljen za domovino žrtvovati tudi svojo stranko. V tem ni nobene napada in niti najmanjšega vzroka, da bi smela redakcija »Slovenca« besedičiti proti temu ali pa še celo besedičiti v ti-le malo olikani maniri: Le nič čakati! »Prokleta dolžnost vse naše javnosti pa je, da požene vse strankarske hujšake«, tako beremo v snočjem »Narodu«, ki se je izza par dni sem zopet spremenil iz tulečega volka v pohlevno, nestrankarsko in le narodno črteče jagnje. V drugem članku se povzpne celo do herojske požrtvovalnosti ter izjavil, da je pripravljen za domovi-

no »žrtvovati tudi svojo stranko«. Ta žrtv brez dvoma ne bo velika in za dar domovini ne dragocena. Bolje bi bilo, ko bi demokrati vodje v Belgradu domovini na ljubo odstranili iz svojih grudi tisto lastnost, ki je tem manj lepa, čim bolj je državi škodljiva: pohlep po vladanju za vsako ceno. Če ti može to svojo lastnost zavržejo domovini na ljubo, bo to neprecenljivo dragocenejša pridobitev za državo, kakor če položijo domovini na žrtvenik celo svojo stranko. Preveč mršav bi bil ta darovani kozliček. Sicer pa, gospodje, ne čakajte še dalj časa, razpišite čimprej volitve in vaše požrtvovalne želje bo brez vašega sodelovanja ljudstvo samo temeljito izpolnilo ter vas pognalo! In to bo največja korist države in ljudstva! — V teh netesanih vrsticah pa ni obsežen sam napad na posamezen list, te vrstice obsegajo naravnost nečuten insult na celo stranko, katero »Slovenec« že trideset let ubija, katere do danes še niso ubili, in lahko se jim pove, da je tudi v bodoče ne bodo ubili, najmanj pa s takimi surovostmi, kakor je primera o mršavem kozlu. Da smo se mi poslužili enake primere glede tiste stranke, katero danes »Slovenec« zastopa, vzdignila bi se vihra proti nam, da bi kar vse grmelo. Ali gospodje pri »Slovincu« so ošabni in mislijo, da smejo zapisati vsako neolikanost proti stranki, katero sovraži. Nekako tako ošabnost je gojil svoj čas v svoji glavi gospod dr. Susteršič in bil je prepričan, da se mu ne more ničesar zgoditi. In skoraj bi trdil, da je bila svoj čas dr. Susteršičeva pozicija med narodom dosti boljša, nego je danes pozicija »Slovenca« gospode! Ali kolo se je zavrtelo in danes je nekakaj vsemogočni deželni glavav — politični berač. Kolo se vedno vrti in vsaki, še tako močni stranki preti nevarnost, da se bo zasukala s kolesom navzdol. To se tudi pri nas prav lahko zgodi, posebno če bo »Slovenec«, za kar se zelo trudi, zanesel med kmečke sloje prepire malega človeka s takimiimenovanimi bogatini. Sicer pa imenujte nas »mršave kozle«, imenujte nas »garjeve konje«, izpraznite proti nam vse živalske bolnice, kar jih je na svetu, eno bo pa le koristno, če vpoštevate: Ni hujše napake, kot podcenjevanje svojega nasprotnika! —

Kdor še ne ve, kaj je perfidno žurnalistično poročanje, naj vzame v roke današnjega »Slovenca«. V njegovih najnovejših poročilih o beogradski krizi je toliko laži, kolikor besedi. Nekaj naravnost nečuvencega je to lažljivo poročanje, ki je pa očitno inspirirano od zgoraj, da na ta način sekundarno razbijajo protidržavni politiki, ki jo vodi že deli časa takozvani Jugoslovanski klub. Po teh poročilih je vlada prikrivala zunanepolitični položaj (dasiravno vsakdo ve, kakšna je zveza s Parizom), demokraci so Pavloviču predpisali kako naj postopa itd. Jasno je, da vkljub naprom v takšnem zastrujenem ozračju ni mogoče priti do sporazuma.

Krona takšnega postopanja je pa poročanje o delovanju ministrstva dr. Kramerja. To poročanje se vrši jedino le z namenom, zaneseti v razne oštarije zabavljanje o izvoznih, dasiravno ne more nikdo očitati sence nekorektnega postopanja, marveč nasprotno priznati samo najboljšo voljo in žrtvovanje vseh moči. Na demagoški svoj način preze »Slovenec« popolnoma veliko delo, ki leži v pogajanjih z Avstrijo, Češko, Poljsko in Ogrsko za medsebojne pogodbe, kakršnih Korošec ni mogel skleniti. Ponašlja se le neko prikrito očitanje o monopoli itd., ki ni nič drugega, nego babje klepetanje brez vsake podlage. S slastjo ponatiskuje »Slovenec« največji revolverski žurnal Jugoslavije, beograjsko »Tribuno«, ki jo izdajajo radikalci zato, da širijo med ljudstvo govore in beganje. Ta list, čegar vesti tako često srečujemo v »Slovincu«, izdaja nekdanji policijski konfident Pašičeve vlade in bivši denuncijant, ki je spravl celovito srbskih narodnjakov v ječo, ker so nasprotovali koruptnemu Pašičevemu režimu. Kakor se je zdaj združila politika Koroševa in Protičeva, tako se izenačuje pisanje Tribune in Slovenca, pisanje, ki pač ne bo dvignilo med narod čuta za politično dostojnost in za pravilno presojanje nacionalnih potreb. Saj izigravajo sedaj celo znanjo politično nevarnost in hočejo povedati, da je ni, ampak da so si jo — demokrati izmislili.

Demanti. Današnji »Slovenec« prinaša: »Izmišljena vest »Slov. Naroda«. Vest pod naslovom: »Kaj je zahteval dr. Korošec od Davidovića glede razmerja vlade do Vatikana, je izmišljena od prve do zadnje črke ter ima namen napraviti nove intrige med Jugoslovanskim klubom in srbijskimi strankami.« — Ne glede na dotični pasus Davidovičevega pisma vztrajamo pri svojem poročilu, ki ne samo, da ni izmišljeno, marveč je v celoti in podrobnosti popolnoma točno in resnično. Demanti ne pomeni drugega, ko umik.

Dvono, štrkato ali osemsto? Za be-

ganje nekoga ljudstva so si klerikalci napravili še nov list, »Večerni List«, ki je »neodvisen«. Ta list pogreva včeraj po vrednem bratu »Hrvat« in, da so demokrati imenovali hitro pred demisijsko vlado 800 novih svojih državnih uradnikov. To je infamna laž. Pred dnevi jo je prinesel »Slovenec«, — takrat je govoril o 400 »naših« imenovanjih. Izprva jih je bilo 200, sedaj že 800. Pozvali smo pred dnevi, naj nam izpustijo teh 200, 400 ali 800, danes pa nam rečejo: Ta vest je ena od onih 800 lažnih, katerimi skušajo klerikalci oblatiti demokrate in se skriti pred odgovornostjo za sabotiranje parlamenta, države in naroda. Ravnotako velja to za druge vesti, o gospodarstvu na železnih in v Medmuriu. Kar je narobe, je zato narobe, ker ni parlamenta in vlade, in to je delo radikalcev, starčevičancev in klerikalcev. Njihovo delo tira državo v propast, pa tudi njihovih strank ne bo dovedlo do zaželjene moči. In narod naj to mirno gleda?

»Glas s Koroškega«. Z »Jugoslavijo« se ne razgovarjamo radi, ker večina njenih člankov sploh ni resna. Vrhunec je pa »Glas s Koroškega« v današnji številki. Kdor je ta članek pisal zna sicer držati za pero, zna tudi psovati, ne zna pa čitati in misliti. Polemizirati proti notici »Slov. Naroda«, ki pa ni imela vsebine, kakor jo neznani prijatelj podkuje, ni se izrekla proti vojaštvu, marveč proti misli, da bi vojaštvo izvršilo puč in se vtkalo v politiko na portugalski način. Mogoče je dopisnik Jugoslavije mnenja, da bi bilo to dobro za državo, mi smo pa mnenja, da bi d'Annunziada bila za nas največja nesreča. Za polemiko med listi je pač prvi pogoj, da se člankar najprej nauči čitati in razumeti, ne pa lopotiti. Zdi se pa, da so članki kakor »Glas s Koroškega« napisani z namenom, da hujšajo.

Kraljevina Srbov, Hrvatov in Slovencev.

Zagreb ima zopet liste. Zagreb, 16. septembra. Danes je došel sem papir za časopise. Od jutri naprej bodo zagrebški listi zopet izhajali.

Vojna akademija v Zagrebu se odprla po vzoru one v Beogradu. V akademijo se bodo sprejemali gojenci, ki so dovršili 6. gimnazijski razred.

Skupščina »Hrv. novinarskega društva« v Zagrebu se je vršila v soboto. Predsedoval je predsednik Toni Siegel. O društvenem delovanju je poročal tajnik Ante Brozović, o gmotnem položaju pa blagajnik Slavko Jutriša. Društveno premoženje znaša 75.309 K 52 v, pokojninski zaklad pa 75.000 K. Novi odbor je sestavljen tako-le: Toni Siegel, predsednik, Krešimir Kovačić, podpredsednik, Ante Brozović, tajnik, Vinko Šafranek, blagajnik, Lj. Z. Kara, Avgust Šolc in Vladimir Tnuakali, odborniki. Na skupščini je bila sprejeta ta-le resolucija: »Hrv. novinarsko društvo stoji na stališču, da je tiskovna svoboda primitivni pogoj vsakega svobodnega državlanskega življenja. Zato zahteva od vlade, da takoj odpravi časopisno cenzuro. Hrvatski novinarji, ki so vselej nudili dokaze svojega brezpogovornega patriotizma, bodo v interesu ugleda in upliva časopisja znali sami preprečiti in odstraniti vsako zloupotrebo tiskovne, kakor tudi vsake druge svobode.

Poštni promet na Koroškem. Pri naslednjih poštah uradih naše Koroške se je otvoril po dosedaj izdanih uradnih odredbah celokupni poštni promet: Bela, Bistrica v Rožu, Borovlje, Črna pri Prevaljah, Diekše, Dobravlja, Galicija, Globasnica, Grabštanj, Grebini, Guštanj, Hočiče, Kotlje, Labod, Ledenice, Lebeliče, Meža, Mjklavčevo, Možica, Pliberk, Podgora, Podgorje, Podrožica, Prevalje, Pustica, Ribnica ob Vrbskem jezeru, Rožek, Ruda, Smčavas, Svetna vas, Skočjan v Podjuni, Šmarjeta v Rožu, Šmihel pri Pliberku, Šent Vid v Podjuni, Sv. Jakob v Rožu, Tinje, Velikovec, Vetrinj, Zgornje Jezersko, Zgornje Trušnje, Železna Kaplja, Žihopolje, Urada Otok (na Vrbskem jezeru) in Zrelec poslujeja za zdaj le za pisemski promet. — Prihodnje dni se odpravi še Škoflje.

Št. Jakob v Rožu. (Dopis.) Koroški Slovenci z velikim zanimanjem beremo izvrstne popotne zapiske g. A. M. »Po slovenski Koroški«. Z navdušenjem mladine se pri nemškutarjih nič ne opravi s stvarnim razmotiranjem, kakor v našem podlistku, so pa tudi ti jako dostopni, kakor nas uči vsakdanja skušnja. Kot izkušen starejši koroški inteligent bi predlagal, da se ti izvršni podlistki natisnejo kot brošura v 50.000 izstih ter pošljejo v vsako občino in župnijo cone A, da pridejo po naših ljudeh nemškutarjem v roke, to bi jih dosti spreobrnilo. Brošura je mnogo bolj priprava kot časnik. Časnik je od danes na jutri, potem se navadno vrže, brošura pa ostane; časnik je samo en dan aktualen, brošura pa vedno. Naj se začne delo po brošurah! Male

brošurice, kakor vaš podlistek, ki bi se brezplačno razdelile! Mi v coni A čutimo vsaki dan, da Nemci trosijo milijone za tajno agitacijo. Par brošurice bomo vendar tudi mi zmogli? To naj bo prva, pa ne zadnja brošura. Ako mi g. A. U. dovolji, bi se podlistku še kaj pridalo. Tukaj v Rožu so kmetje v ogromni večini za Jugoslavijo. Med kočarji in delavci pa je dosti nemškutar. Ni povsod enako, pač pa v dosti krajih. Nemškutar je navdušenemu govoru, trditvi brez dokaza večinoma nedostopen, jako dostopen pa dokazu, argumentu. V tem smislu bi bilo spisati več brošuric, malih, za brezplačno razdelitev, morda tudi kako nemško. Vsak dan n. pr. naletim, domačin med domačini (govoreč naše koroško narečje) na argument: Kaj pa to? Nemci imajo republiko, vi pa kralja? Na to odgovorim: Res je, mi imamo kralja. Kdo vam pa garantira, da nemška Avstrija v par letih ne bo imela kralja? Saj veste, da so v nemški Avstriji mogočna stranka krščanskih socialcev in mnogo vse-nemcev za kralja, dobra polovica. In zdaj se še ne upajo na dan, pa v s k d o v e, d a s o. Nemška Avstrija bo morda v par letih imela nemškega kralja z grofi in baroni, mi pa imamo kralja brez grofov in baronov. Naš kralj je demokratski kralj, iz kmetkega narodnega rodu, je sin revolucije, in pri nas ni razločka med kraljevino in republiko, samo da je kraljevina trdnjša. Pa tudi najboljši demokratske države, z najboljšo upravo, so kraljevine, kakor vzgledna Norveška, Danska in velika Anglija! Sicer pa ne silimo nikogar, naj vsakdo sam vidi, kako pri nas odločuje ljudstvo. Morda bodo Korošci prej glasovali v konstituantno, kakor za plebiscit! Kakor gospod A. M. jako dobro omeni, je dvom o izidu plebiscita najboljša voda na mlin nemškutarjev. Kaj pa ko bi zopet »folksberovci« prišli, ti so kar po dne ropali? Jaz tole odgovarjam: To je čisto nemogoče. Nemci v coni A ne morejo zmagati, to vam dokazem. Cona A so okrajji Pliberk, Velikovec in Rož. Pliberk in Velikovec sta, — kakor zdaj po splošni volilni pravici — pred vojsko volila Slovence, poslanca Grafenauerja. Kaj pa je bilo pred vojno? V vsakej občini in župniji so nemški »šumostri« (učitelji) hujkali proti Slovincem, v vsakem okraju nemški sodniki, notarji in davkarji, v vsakem okrožju nemški zdravnik, pri vsake železniške postaji nemški železničarji, v vsake fabriki nemški uradniki in nazadnje vsak okrajni glav, vse vojaštvo, vsi žandarji, vse to je hujskalo na Koroškem proti Slovincem. In kljub vsej tej strašni moči sta Pliberk in Velikovec po splošni volilni pravici pred vojsko volila Slovence v državni zbor. Zdaj pa vseh teh hujškecev ni več. Da bodeta dali Pliberk in Velikovec tudi zdaj zopet nam večino, o tem pa človek zdrave pameti ne more dvomiti. Vsak nemškutar mi je odgovoril: »Vi mate prov! In nadejtem: Res je, Rož še ni imel prilike, da bi tako preprečevalno glasoval, pa to bodete mi vendar pritrdili, da bo v Rožu vsaj 50% slovenskih glasov. Odgovor nemškutarja: »Še več jih bo.« Nadaljujem: Tam večina, v Rožu pa vsaj 50%. Slovenicimamo večino. Dokazal sem vam. Vse, kar vam povejo tisti, ki pridejo iz Celovca in Beljaka je »lari fari«. Odgovor nemškutarja: »Risn je. Nimcov nče bo zad.«

Dr. Rožanski.

Italija.

Lahi o sebi. LDU Reka, 15. septembra. »Giornale d' Italia« označuje položaj, v katerem se nahaja oficijelna Italija napram svojim zaveznikom, kot zelo delikaten in poudarja možnost, da bi se Antanta radi reških dogodkov mogla zaplesti v vojno. Kakor pravi list nadalje, bi zadostovalo, da zavezniki odtegnejo Italiji živila in kredit, in italijanska vlada bi bila prisiljena, podpisati vse, karkoli pride iz Pariza. Oficijelna Italija se mora pokoriti, toda italijanski narod s svojim pesnikom bi mogel prisiliti svojo vlado k drugačnemu nastopu. — »Messaggero« piše: Početje d' Annunzia in njegovih tovarišev ne morejo odobravati vsi oni, ki zahtevajo najstrožjo narodno disciplino in žele vcepiti ljudstvu zavest vseh težkoč, s katerimi se mora boriti Italija tako v notranji, kakor v zunanji politiki. — »Popolo Romano« vprašuje d' Annunzia in njegove tovariše, da-li se zavedajo, v kako težaven položaj so spravili vlado svoje domovine. — »Idea Nazionale« pravi, da so reški dogodki spontana reakcija proti krivici, katero je Rim sprejel brez protesta. — »Giornale del Popolo« naglašja, da se bodo reški dogodki na vsak način mirno poravnali z zavezniki. — »Tribuna« izražja nado, da bodo Garibaldijev odgovor: »Slušam« ponovili tudi povzročitelji današnjih dogodkov na Reki. — Končno trdi »Corriere d' Italia«, da je čin d' Annunzia treba pozdraviti kot zelo dobrodošel.

Na zboru odposlancev spodnještajerskih okrajnih in občinskih zastopov v Celju dne 11. in 12. septembra 1919 so se sklenile soglasno sledeče

resolucije:

I. Likvidacija avtonomnega premoženja in posojila.

Naj se nemudoma izvede likvidacija vsega deželnega premoženja kakor tudi onega, ki je bilo od dežele upravljeno, dalje vseh javnih naprav in zavodov ter društev ustanovljenih, vzdrževanih ali vsaj podpiranih iz javnih sredstev in namenjenih poprej za vso deželo Štajersko.

Glede načina likvidacije povdarjajo odposlanci, da nepremično deželno premoženje, ki leži na našem ozemlju, ni v nobenem razmerju z mnogo večjim iz skupnih bremen nakupljenim premoženjem v nemškem delu. Ker so se od dežele najeta posojila v ogromni večini porabila za investicijo v nemški Štajerski, moramo odkloniti stališče, da bi ta posojila plačali tudi mi.

Vojna posojila je deželni odbor štajerski najel neustavljeno, prav tako je vsa naprava komunalnega kreditnega zavoda neustavno ustanovljena. Za to teh posojil dežel kakor tudi fiktivnih transakcij komunalnega kreditnega zavoda glede javnih korporacij ne smatramo za nas obveznim in naj jih urejajo ali deželni svet v Gradcu ali tisti, ki so jih zakrivali.

II. Sanacija okrajnih zastopov in občin ter hranilnic.

Deželna in državna vlada se prosi, da posvetita sanaciji okrajnih in občinskih hranilnic in okrajnih zastopov in občin, ki so se pod avstrijskim pritiskom z vojnimi posojili daleč svoje finančne moči obremenjene, vso svojo pozornost. Iz razlogov socialne pravičnosti naj se, v kolikor se škoda ne da iztirjati od njih, ki so protizakonito ali protipravilno postopali z njim zaupanim premoženjem, varuje zlasti tudi mladostništvo, dobrodelne ustanove in male štedilce izgube pri vojnem posojilu.

III. Sanacija financ avtonomnih korporacij.

Avtonomno deželno premoženje, ki se nahaja v spodnještajerskem okrožju, četudi je prešlo v državno oziroma deželno upravo, naj se v naravi ali po vrednostnem ekvivalentu rezervira temu okrožju in svrhu sanacije financ avtonomnih korporacij tega okrožja.

IV. Avtonomna mesta.

Vlada se opozarja na obupno finančno stanje takozvanih avtonomnih mest na Spodnjem Štajerskem. Da se jih razbremeni in jim da boljša možnost razvoja, naj se jim odvzame prenešeni delokrog in čimprej ponči spojitve s predmetstvi enakega gospodarskega značaja.

Nadalje so se sprejeli sledeči predlogi zastopnikov okrajnega zastopa, občin in hranilnic gornje - radgonskega okraja:

1. Vojna posojila se naj mladoletnikom in posojilcem deloma vrnejo.
2. Likvidacija skupnega deželnega premoženja se naj v smislu mirovnih pogojev izvede previdno, da ne bode mo vsaj popolnoma vsega izgubili.

Deželna zdravilišča Rogaška Slatina in Dobrna naj ostaneta tudi v naprej lasti spodnještajerskega okrožja dežele Slovenije.

Isti zastopniki so stavili še sledeče predloge:

Naj se takoj uvede pravilna in poštna oddaja premoženja, pri kmetu samo od odvignega denarja.

Vse tiste, ki so pri zadrugah, okrajnih zastopih in občinah s svojim nemškutarstvom povzročili velika vojna posojila, se naj sekvstira.

Upravna in zlaganje občin, ureditev okrajnih zastopov se naj izvede po volitvah v državni in deželni zbor, da se na tej podlagi uredijo najprej okrožja in še le potem občine in če treba tudi zastopi.

Ti predlogi so se odstopili likvidacijskemu odboru in v uvaževanje.

Sprejel se je tudi predlog predsednika likvidacijske komisije da se izvoli svet 7 članov, ki ima: 1. sodelovati pri likvidaciji deželnega premoženja in bivših za vso Štajersko namenjenih naprav; 2. dajati nasvete glede javnega premoženja na Spodnjem Štajerskem in glede uredbe prehodne uprave na tem ozemlju. Svet se prične predsedniku likvidacijske komisije dr. Kufcovcu, ki mu predseduje. Obenem so se izvolili v ta svet gg. Brenčič, Drogenik, dr. Lesovar, Petovar, Roškar, dr. Verstovšek. Ena mesto ostane prosto za člana, ki se imenuje iz socialno demokratične stranke.

Ljubljanski občinski svet.

Župan gosp. dr. Ivan Tavčar otvoril ob 17. uri sejo in imenoval overovateljem zapisnika obč. svetnika Lilega in Dimnika.

I. Naznanilo predsedstva.

Gosp. župan poroča, da je došel dopis deželne vlade, katera se glede vpeljave tlakarine postavlja na isto stališče kot deželni odbor, to se pravi, da odklanja vpeljavo tlakarine. Komisija za začasno vodstvo in likvidacijo dež. uprave je odklonila prispevek k užitinskemu zakupu, ki znaša letnih pol milijona kron. Vsi tedaj tega občina uslužbenec ne more zvišati prejemkov, kakor so želeli. Poverjenstvo za socialno skrbstvo naznanja, da znaša zbirka za invalide na Petrov dan 29.109 K 92 vin., na Vidov dan pa 21.359 K 46 vin. Nato odgovarja na razne interpelacije, ki so bile postavljene od različnih občinskih svetovalcev.

II. Zapisnik zadnje seje se odobri.

III. Ad poročila personalno - pravnega odseka.

1. Na mesto umrlega člana v odboru za upravo meščanske imovine, Avgusta Repiča, se izvoli gosp. Tomaž Bizilj; 2. istotako se izvoli v upravni odbor realnega sklada na mesto umrlega magistrata svetnika Semeja načelnik gospodarskega urada magistratni svetnik Fran Jančič.

IV. Ad poročila finančnega odseka.

1. Oskrbovalnica za oskrbovanje ubožcev v mestnih ubožnicah se zviša od 1. oktobra 1919 dalje na 2 K za osebo. 2. Sklene se zavarovanje tudi inventarja v mestni pristavi na Kodeljevem, kjer je bila doslej zavarovana samo pristava brez inventarja. 3. Sprejme se ponudba društva »Mladika« za odkup društvenega poslopja v znesku 359.144 K 79 vin. 4. Predlog finančnega odseka za prodajo mestnih parcel ob IV. mestni ljudski šoli na Prulah četvero strankam pade, ker ni dobil kvalifikirane večine.

V. Ad poročila stavbnega odseka.

1. Priziv dr. Krisperja in drugov proti odloku mestnega magistrata glede zgradbe provizorne lesene lope ob Dalmatinovi ulici, se odkloni. 2. Prošnja posestnikov ob Martinovi cesti za zgradbo cestnega kanala pri tej cesti se odkloni in odgodi zgradba na poznejši čas, ker bi zgradba stala sedaj okoli pol milijona kron, dočim se je kalkuliral pred vojno potrošek samo 52.000 kron. 3. Prošnja trnovskega župnega urada glede ureditve odstranjevanja vode z župniškega vrta, se reši tako, da se sklene napravo odtočnega jarka in vodovodne cevi za odtekanje vode s sosednega Puhovega zemljišča. Sočasno se sklene postaviti leseno ograjo; skupni trošek se računa na okroglih 4000 K. 4. Dovolj se kredit 20.000 kron za popravilo Hradeškega mostu. Za čas popravilja se ima promet ustaviti. 5. Enako se dovolj znesek 17.000 kron za popravilo pilotov pri mostu na Opekarški cesti.

VI. Ad poročilo policijskega odseka o prošnji društva hišnih posestnikov za odstranitev municijskih skladišč na ljubljanskem polju iz neposredne bližine mesta, se naroči mestnemu magistratu, naj uvede pri vojaški upravi korake, da se skladišča prestavijo na drug primernejši kraj.

VII. Ad poročila šolskega odseka.

1. Razpis poverjenstva za uk in bogočastje glede spremembe mestnega deklisiškega liceja v žensko reformno realno gimnazijo, se odobri, tako da se otvorita s tekočim šolskim letom I. in 5. razred in da preneha licej po preteku petih let. Provizornemu ravnatelju stvu se naroča, da ukrene vse potrebno v tej zadevi. 2. Na vseh mestnih šolah se odpravi šolnina, ker je pouk obvezen. 3. Letne dotacije vsem mestnim šolam se zvišajo za 100 odstotkov. Šolskim vodstvom se naroča, naj naročajo vse šolske potrebščine potom mestnega šolskega sveta.

VIII. Ad poročila upravnega odbora mestnega vodovoda, elektrane in pinarne.

1. Električni zadrugi v Spodnji Šiški se dovoli naprava lastnega električnega omrežja, pridrži si pa občina glede poznejšega prevzeta omrežja prosto roko. 2. Prošnji obratnega vodstva cestne električne železnice za zvišanje voznih tarifov se ugod. Cene se zvišajo od 20, 26 in 30 vin. na 30, 40 in 50 vin., oziroma za otroške in znižane vožnje od 16 na 20 vin. 3. Glede omejitve porabe električnega toka in plina tekem zimskih mesecev 1919/20 se zopet uveljavijo določila iz 1. 1917.

O razpisu ravnateljskega mesta deklisiškega liceja je poročal svet. Pustostlemšek. Prečital je dopis poverjenstva za uk in bogočastje, v katerem izjavlja poverjenstvo za ozirom na tereno - predlog šolskega kuratorija, da bo imenoval za ravnatelja prof. Friderika Juvančiča. Ker to znači vmešavanje poverjenstva v delokrog občinskega sveta in ker ne kaže ustvarjati sedaj, ko gre za podpravljanje zavoda, konflikta z učno upravo, predlaga poročevalec, naj ostane zavod začasno pod sedanjim vodstvom, obenem pa se naj naprosi vlado, da subvencionira zavod z letnimi najmanj 50.000 K. Obč. svet. Stebi zastopa stališče, da bi se moralo ravnateljsko mesto poveriti ravnatelju. Občinski svetnik Milnar pa, da se naj stvar vrne kuratoriju, ki naj sestavi nov tereno - predlog. Sprejet je bil poročevalec in predlog obč. svetnika Milnarja.

O IX. točki dnevnega reda (aprovizacija) bomo poročali jutri.

Po izčrpanem dnevnem redu se stavilo od nekaterih občinskih svetnikov razne interpelacije. Tako predlaga občinski svetnik Kocmur tiskanje drobiža v lastni režiji za mesto Ljubljano. Gosp. župan pravi, da se obrne v Zagreb za pojasnila v tem pogledu. Obč. svet. Zupančič bi rad videl, da se čimprej odpre živinski sejmi. Gosp. župan pojasnjuje, da so imeli sejmovi pričeti že v sredo, ali so se morali odložiti za oktober, ker je sejmišče okuženo po svinovki.

Po pojasnilih še na nekatera druga vprašanja, zaključil gosp. župan sejo ob 19. uri.

Dirke in tekme v letošnji seziji na Bledu.

Prejeli smo naknadno: Ne gre, da bi zapostavili imena onih odlikovancev kmetijskega stanu, ki so dali prireditvi posebno važnost. Poverjenstvo za kmetijstvo, okolica in odbor vedo ceniti nastop konjenikov v narodnih nošah in čistokrvnih konj ob strani sportnikov in so določili posebno veliko in izbranih dirk za to skupino ter od strogo sportne ločeno juri za strokovno in dekorativno stran. Zmisel za sport mora prodreti v najširše plasti našega naroda in sicer raznovrstni, ne le telovadni. Sport mora prodirati prosveti pot ne le slediti ji.

Gospod urednik! tudi Vaš list je vedel vsikdar ceniti važnost Bleda za kulturo in državo našo in pa sporta, za to je poslal posebnega poročevalca, ki vam je vestno poročal, kar je videl, ni vam pa mogel poročati, česar ni videl. Zatorej prosim v imenu velike družbe letoviščarjev, opazujoče ves postanek in potek dirk in splošnega napredka letos na Bledu, da sprejmete sledeča pojasnila, odnosa izpopolnila:

Jurij sestojča iz gg. prof. in akad. slikar Peter Zmitek, arhitekt in umetniški kritik Ivan Zorman I., prof. in akad. slikar J. Kambič ter ekonom Ivan Zorman II., je določila 7 dirk, prisojena za najlepše, z najpravišnjejšo opremo in najlepše okrašene kmečke konje tako-le:

I. darilo Jos. Koželj, II. J. Bernard, III. J. Janša, IV. J. Pogačar, V. Matej Ažman, VI. Fr. Dežman in VII. Jos. Kunšič.

Enajst dirk za najlepše in najpravišnjejšo v gorenjski narodni noši oblečene fante so dobili sledeči:

I. darilo Fr. Cundrič, II. Jakob Slivnik, III. J. Janša, IV. J. Papler, V. Vinko Rozman, VI. J. Vidic, VII. Jan. Dežman, VIII. Iv. Florjančič, IX. Jos. Koželj, X. J. Rupret in XI. J. Bernard. Večina teh odlikovancev je iz Gorj nad Bledom.

Za najpravišnjejšo gorenjsko vprego s čistokrvnimi konji in okusno okrašen kmečki voz je dobil darilo Iv. Stare iz Kupljenika, ki je tudi prejel II. darilo pri tekmovalni dirki z dvoprežnimi konji. Za prekrasno okrašen lovski voz je dobil darilo Al. Langus iz Begunj.

Prosimo, da ta izid priobčijo vsi kmetijski in sportni listi naš, ker letoviščarji nimamo pomnoževalnih aparatov ne živcev za prepisavanje; tujski urad pa je letos prezaposlen. Odtod pride najbrž, da je izostala dosedaj objava zmagovalcev v tekmalnih plavačev, kolezarjev in veslačev. Upamo, da dočakamo to zdaj v presledku pred zimsko sezijo.

Ne gre prezreti tudi spretnih in srečnih voditeljev tekem, kakor gospoda podpolkovnika Ravniharja, ki je v svojo preskušnostjo in odličnim nastopom odstranil vse pomisleke in dvome. Simpatičnega, mirnega voditelja konjskih dirk dne 7. t. m. zapišemo si vsi udeleženci v hvaležen spomin, na svidenje ob letu osorej!

Tekme na vodi in krog jezera dne 15. avgusta je vestno vodil g. ing. Bloudek iz Ljubljane, kar vemo letoviščarji posebno ceniti. Dirka kolezarjev na dan sejma napolnila nas je z bojaznijo. Toda avto in motorno kolo pred dirkači, in vsakem drevesu svarilo, za vsakim ogrom gasilec ali orožnik — mirno smo uživali to krasno, zanimivo sportno introdukcijo na Bledu, zlasti plavačev.

Če se je tu pa tam pojavil še kak nedostatek, to ne gre na račun diletantizma, pač pa vprav ameriške naglice, s katero se je vse vzprizarilo, ta pa je zopet opravičljiva in neodpravičljiva, dokler ne razbremene nadvse požrtovalne intendantce s sportnimi profesionalisti in amaterji, ki nimajo drugih brig. To je baje že zdavnaj intencija generalnega komisarja za tujski promet v Ljubljani dr. Krisperja.

Brez zadostnega aparata se obrabl in opeša vse, kar je vneta in dobrega. Pa to velja povsodi, tudi v administraciji, tehniki, reklamah. Vse to visi danes na ramah par oseb v Ljubljani in na Bledu, dela je več nego v kontorju kake svetovne tovarne. Ljubljanskemu generalnemu komisariatu za tujski promet, njegovi

previdni varčnosti in smotreni skrbi za razvoj turisticke, njegovi točnosti dolguje blejska Tourist office premmogo zahvalo za moralno zaslombo in gmotno zaščito pri vseh uspehih.

Med tekme na Bledu moramo naposled šteti tudi, čeprav neodlikovane rekorde v najlepše razsvetljenih in okusno ozaljšanih ladjah, razstavljenih najlepših cvetlicah in umetniških glasbenih konkurencah vseh vrst. Obljubljene so nam specialneocene.

Vse bi bilo ostalo na Bledu na idilični plitvini, da se niso pojavili možje na svojem mestu, ki so se strnili v Prometnem društvu. Njega načelnik g. Kenda je bistra glava »per ekselence«. Nova faza stvarjenja je prišla z njim na Bled. Nas posebno zanima, da je Blejski grad, na kojem so malone tisoč let vladali tirolski škofje, potem pa tujerodni industriji, strmoglavil pod svojo oblast sam, česar vsa kranjska dežela ni zmogla. Z njim je prišlo zopet v slovensko last jezero in — sportno pozorišče.

Bilo mi je, ko sem gledal ta takorekoč še neodkrit krasni del Bleda, kakor ko sem prisostvoval odkritju nemadeževane Nove jame pri Postojni. Tisti, ki se zgražajo nad njegovim gospodarskim duhom, naj se ga raje nazvamejo. Delati za skupnost samo v svojo škodo je samomor talenta in individui, delati samo za se, socialen smrtni greh. Tem višje cenimo delavca domačina, ki si je šel priboriti s svojimi zmognostmi in energijo »nervus rerum« no svetu in ga zastavlja doma v korist napredka. G. Kendov genij in vzorni red je danes vsestransko občudovan, zlasti od nas svojega rojaka ponosnih domačinov. Pod njegovim predsedništvom delalo se je v društvu tako, da se vključil ogromnim investicijam društvo ni zadolžilo, nasprotno, da je prigrisnilo. To je umetnost! Koristno bi bilo, da nam prilčno izda in poljasi tajinstveno moč. — Drugi mož na svojem mestu je g. Roblek. Tudi njega najdemo samostojno delavnega daleč tam v francoski Švici in ob Nilu. Mislili smo že, da so g. magistrata zamorile nemile domače razmere za vselej. Poznali smo ga po plodonosnem delovanju za naše planine, za svoj rojstni kraj Radovljico in na Koroškem. Zdaj zastavlja svoje zmognosti, pomnožene z vsem, kar je opazil in skušal na svojih pohodih »preko 200 jezer« v ladih svojega blejskega ljubimca. Lahko se reče: kakor on pred prihodom g. Kende ni imel zdravega torišča za nastop, tako bi ne mogel raznesti in uveljaviti tako krepko in brzo, kar lepega je zasnoval novi demokratični graščak brez gospoda blaginika, čigar prepričevalni ožigajoč optimizem v besedi, pismu in dejanju zajamči že polovico uspeha. Kar je spoznal in prerokoval ob svojem prihodu na Bled z apodiktično sigurnostjo: Bledu nastopi lepa važna bodočnost, to zdaj udejevtuje s polno verno.

Med one, ki so se resno oprijeli dela za povzdigo tujskega prometa prištevati moramo malone vso obitelj g. Ivana Rusa, zlasti senjora, delavnega kakor mravlja na vseh poljih. Staremu dvornemu svetniku dr. Ferjančiču gre zasluga, da je izbrskal te in podobne ljudi skupaj in jih poslal na delo brez odloga.

Sportni dnovi na Bledu so minuli. Izvzvali so s svojo predrznostjo, spremljani z gladkim, mičnim in srečnim potekom ter sijajnim vremenom pri vseh udeležencih upravičeno nado in zavest, da jim bodo sledili v bodoči seziji sportni dnevi vseh branž. Gostje si že sedaj zagotavljajo stanovanja, kar še nikoli nismo čakali. Tudi od 15. septembra naprej si jih naročajo. Kako bi tudi ne? Ali se jim je nudilo kedaj preje toliko duševnega užitka z zares umetniškimi koncerti, animiranimi družabnimi večeri, finimi plesnimi prireditvami? Ali ste že svirali kedaj poprej po dve godbi hkrati, vršile se kar trojne tekme, eno popoldne, nastopili narodni kostumi ob tolikih prilikah, so bile li kedaj urejene postrežbe, umerjene cene in razmere na vseh poljih? Koliko zanimivega pa se nam šele napoveduje za prihodnjo sezijo! Mednarodni šahovski turnir. Ljubljanski sportni klub napoveduje regato v večjem obsegu. Hrvatje se zbirajo, da pridejo plavalno tekmo na Bledu. Prijavljene so udeležbe in subvencije h konjskim dirkam in razstavam iz cele države. Na novo odkritem sportnem pozorišču — amfiteatru se bodo vrstili nastopi Sokola, nogometa, tenisa, kolezarjev, sanjkačev in smukačev vsi v večjem obsegu. Tourist office bo zaljpal in izpopolnjeval naše zdravilišče še bolj ko doslej, ker odpadejo številna popravila in ker prične s pripravami lahko prej nego pretečeno leto.

Naravno, da bodo morali misliti merodajni faktorji že kar jeseni na

pomožitev in krepkejši ustroj vsega aparata, makari, da se importira izza mej. Domači činitelji bodo imeli čez glavo opravka s povečanjem in spopolnjevanjem hotelov, trgovin itd.

Čisto gotovo je, da se frekvenca ako ne potroji vsaj podvoji in to iz države same. Ker pa bodo do tja odprte že tudi vse meje, treba se pripraviti na deseterkratni naval. Zginiti imajo vsi nedostaki, da ne prevlada protireklama. Sanatoriji se odpro, to je gotovo, in lečenja, potrebnih bo več kakor pred vojno. Osnuje naj se toraj najmanjše sportna anketa v Ljubljani, v področju sportnega odseka blejskega Tourist office. Deželna vlada v Ljubljani, čije predstavitelj se je z državnik iz Beograda vred na lico mesta prepričal o pomenu procvita tujskega prometa, pozove naj sportne strokovnjake in praktike vseh vrst. Dodele naj jim kar največ mogoče pomnoženih krejiranih subvencioniranih mest pri Tourist officih v Ljubljani in na Bledu.

Do teh razmišljanj me je dovel prekrasen navduševalni uspeh na dirkališču blejskem dne 7. t. m. Med pettisočglavo množico opazili smo poleg srbske in domače generalitete ministra za uk in bogočastje g. Marinkovića, predsednika deželne vlade dr. Brejca, admirala naše mornarice g. Kocha s soprogo, generalnega ravnatelja kmetijske družbe g. Pirca, našega poslanika na Dunaju Pogačnika, člane raznih entitnih misij ter celo vrsto odličnikov izmed srbskih in drugih letoviščarjev. Bil je to zgodovinski dan za Bled, za kulturo našo, za šport, za tujski promet, za Jugoslavijo; mejnik med staro malodušnostjo in modernim zanosom.

Letošnja sezija na Bledu je jasno pokazala tudi narodno gospodarsko važnost sporta, združenega s tujskim prometom. Dočim krepil sport posameznika, dviga tujski promet splošno blagostanje krajev, s tem dežele in državo, ki ji pripadajo. Nujno bo treba paziti na to, da se ohrani vsaj sedanj tempa na Bledu, s katerim se dela, še bolj pa da se po možnosti okrepili.

Neizogibno sledi pa Bledu kot sufix Bohinj, Savska dolina in drugi kraji šrom osvobodene domovine.

Ne pomaga nič — najlepšo, najglavnejšo točko treba favorizirati in jo spremeniti kot vzor vsem drugim. Le na tak način so dosegli svojo slavo Meran, Opatija, Marijine varj in druga znamenita letovišča.

To naj bo kot smernica skupni upravi, vsem gospodarskim in sportnim resortom, ne smemo mečkati, da se izčrpajo gonilne sile, ki so zagnale ves razvoj Bleda v velkopoteznost in pravi tir, da ne ohrome sredi tako lepo zasnovanega in požrtvovalnega dela.

Veno Osojski.

Sokolsko slavlje v Celju.

14. september 1919 je bil za slovensko Celje svečan praznik, mesto si je nadelo praznično lice, s cvetjem, s trobojnicami in veseljem v srcih smo pričakovali Sokole in Sokolice, da jih sprejmemo prvič kot gospodarji v svojem domu.

Poseben vlak je pripeljal ob 10. dopoldne hrvatske in srbske Sokole in Sokolice, poklonili so se jim na kolodvoru sokolski praporci: Ljubljana, Zagorje, Mozirje, Trbovlje in Celje, dr. Gvidon Serbec pa jih je v prisrčnih besedah imenom celjskega Sokola pozdravil in jim zaklical prisrčni dobrodošli! Vojaška godba je igrala »Lepo našo domovino«. Sprejema se je oficijelno udeležilo štacijsko poveljstvo in zastopnik mestne občine ter na tisoče in tisoče Slovencev in Slovencev celjskih, ki se zavedajo, kaj je bilo v Celju Sokolstvo nekdanj, ko je na teh tleh že gospodovala nemška nasilnost.

Imenom sokolskega stareinstva srbsko - hrvatskega se je za pozdrav zahvalil gosp. prof. Urbani, ki se je spominjal časov, ko je bil Sokolom vstop v Celje zabranjen.

Sokolske čete so odkorakale na telovadišče, za njimi ovenčani kmečki vozovi iz okolice (Trnovlje, Laško). Na telovadišče se je formalno Sokolstvo v svečan, triumfalen pohod po mestu: Sokoli na konjih, nepregledne vrste Sokolov junakov, Sokolice in naraščaj, veselih, srečnih obrazov, vselej se dela in uspehov in veseleč se solnčnolajnega dne.

Pred Narodnim domom, z mesta, kjer je stal nekdanj spomenik Habsburžana cesarja Jožefa II., je v vznešeni besedah govoril Sokolstvu in zbranemu narodu starosta Smertnik, poudarjal je pomen in moralno vrednost sokolske organizacije, procvit in sreča naše skupne, svobodne domovine je naš cilj. Krepiiti moramo telo in duha, da ne bomo podlegli v boju, ki nas še čaka, da bomo zdravi in silni, kadar pride dan obračuna z onimi, ki nam krajejo našo zemljo in v sužnost vlepajo stotisoče našega naroda na jugu. Spominjal se je junakov, ki so nam priborili svobodo in klical »Slava!« imenu junaka junakov častitljivemu kralju Petru I., prvemu gospodarju osvobodene in združene Jugoslavije. Manifesti-

Spominjajte se zaklada „Slov. sokolske zveze“.

rafi smo svečano in slovesno državno misel, govor je izzvenel v proslavo kraja Petra in zadonel je koral »Bože pravde«, in z žalostjo v srcu in gnevom smo gledali Celjani in naši srbski in hrvatski gostje v prazna, mrtva okna nasproti stoječega okrajnega glavarstva.

Imenom srbskega in hrvatskega Sokolstva je govoril gosp. dr. Metikoš, spominjajoč se leta 1910, v Celju, takrat nismo smeli v Celje, danes smo sredi Celja, naša sokolska zadača se po malem izpolnjuje, čaka nas še velika naloga osvobodjenja onih slovenskih bratov, ki ječe v laškem suženstvu.

V imenu mestne občine celjske je pozdravil in slovesnih tleh brate Hrvatce, Srbe in Slovence — Sokole in sestre Sokolice gosp. dr. Šubice.

Za celjske Slovence je govoril starosta celjskih Slovencev gosp. dr. Josip Serbec, ki je preživel na celjskih tleh, težke boje in dočkal osvobodjenje.

V imenu onih tisočev Sokolov, ki ječe pod Italijani, je govoril Sokol iz Primorja, ročič brate, da stojijo na plan, v boji, kadar jih bo klicala še neodrešena domovina.

Ob zvokih vojaške godbe in dveh sokolskih fanfar se je pohod pomikal dalje po mestu na telovadišče.

Popoldne je bila javna telovadba, zvečer lepa slavnost v vseh prostorih Narodnega doma.

Bil je lep, svečan dan dela v znamenju discipline in organizacije, s ponosom in zadoščenjem smo občudovali to sokolsko armado, ta naš ščit proti notranjim in zunanjim sovražnikom.

Celje je srečno, da je doživelo ta dan sokolskega slavlja, saj je zgodovina Celja tako tesno spojena s sokolskim delom, da tega Sokolstvu mi Celjani nikdar pozabiti ne moremo in ne smemo.

Neodrešena domovina.

Kje bo meja med našo kraljevino in Italijo? Došliči iz idrijskega okraja pripovedujejo, da so Italijani na Vojškem nad Idrijo postavili kamnit mejnik, na katerem je vklesana meja med Italijo in kraljevino SHS.

Reška komedija se nadaljuje. LDU. Bakar, 15. septembra. Komisija zaveznih poveljnikov v Opatiji je dala skleniti, da se vse zavezniške čete na Reki vkrcajo na vojne ladje. Uporniki gredo v smeri Martinšćica vzdolžno od Reke. Dalje je bilo sklenjeno, da vse Italiji zveste čete zapuste Reko, na kateri ostanejo samo uporniki v številu okoli 2500 ljudi z dvema baterijama s 106 mm topovi. Vse zavezniške vojne ladje so luko zapustile in se pripravile za boj. Francoski general Savy je ostal v pristanišču do zadnjega trenutka. Ko se urnakne iz luke vsa zavezniška vojska, bodo stali uporniki ultimatum, da v roku 24 ur zapuste Reko. Ako uporniki na ultimatum povoljno ne odgovorijo, se stvar reši s sredstvi, ki so na razpolago, to je z orožjem ali gladom. Brigada Regina se prištevata med čete, ki so Italiji zveste, vendar je opozarjati, da je tudi ona naklonjena upornikom. Ta brigada mora iti na Sušak, da štiti demarkacijsko črto. Brigada bo stala med Jugoslovani in uporniki.

Reka. LDU Bakar, 15. septembra. Med 12. in 13. septembrom na Reki ni bilo nemirov. Po mestu hodijo oboje vojaške tople. Iz Istre in Slovenije je prišlo okoli tisoč vojakov haje proti volji svojih predstojnikov. Italijani so namenoma pokvarili stroj na vojni ladji »Dante Alighieri«, da ne bi mogla odpotovati. Oboje vojaškom se je pridružilo 300 mornarjev. Zavezniški poveljniki in italijanske vojaške oblasti ne morejo vzpostaviti reda, ker je bil to pripravljeno vojaški upor.

LDU Reka, 15. septembra. Vse francoske, angleške in ameriške čete so se vkrcale na svoje vojne ladje. Ladje so odplule iz luke in namerile na mesto topove. Proti upornikom so bile poslani italijanske redne čete. Ko bodo uporniki razpršeni, se bodo mogli razbežati po okolici in pleniti. Bati pa se je tudi, da se upornikom pridružio redne čete, ki prihajajo na Reko in da potem skupaj z uporniki zasedejo Sušak. Na ta način bi izgubili edino pristanišče, ki ima železniško zvezo s celino.

Za Reko Zader? LDU Split, 15. septembra. (DKU) Kakor javljajo iz Karlobaga, so v Zadru ponoči od petka na soboto okoli 4. zjutraj začeli v vseh cerkvah zvoniti zvonovi. Obenem so korakali po mestu vse vojaške in tudi domača občinska godba, za katerimi so se v kratkem nabrali sprevodi italijanašev, pobesnelih od navdušenja. Jugoslovani so se s strahom vpraševali, kaj more biti temu vzrok, toda šele zjutraj se je vedelo, odkod ta radost Italijanov. Vojaška oblast je namreč prejela vest, da je D'Annunzio dospel s svojimi prostovoljci na Reko, zasedel mesto in zajel antantne posadke. Na čelu enega izmed omenjenih pomočnikov sprevodov je korakal admiral Millo v spremstvu župana Ziliotta in znanega Krekcha. Admiral Millo je imel govor, v katerem je dejal med drugim: »To je začetek naše nove zmage, ki se bo razširila na vse ostalo zasedeno ozemlje.« Ko se je potem zdajilo, je bilo mesto že preplavljeno z glasovi, v katerih se pozivajo meščani letnika 1901, naj se takoj prijavijo v zadrsko prostovoljsko četo. Danes že napredno so nam...

oddelki teh prostovoljcev v civilni obleki in s puško na rami. Seveda so začeli tudi že napadati Jugoslovane. Govori se, da jim bo okupacijska oblast izročila mesto in okolico. Ako se to uresniči, bo življenje in imetje zadrskih Jugoslovancev kar najresneje ogroženo. Jugoslovani zato nujno prosijo pomoči in zaščite.

Zadrski Lahi. LDU Split, 13. septembra. (DKU) Iz Zadra poročajo: Predvčerajšnjim se je vrnil v Zader dr. Božič. Takoj ob prihodu ga je napadla italijanska drhal ne samo s psokami, ampak tudi dejansko. Prisotni karabinjerji niso hoteli posredovati. Pri tej priliki je nastal tepež med zadrskimi Italijani samimi, ki se namreč že dele v dva tabora. Nacionalistični šoviniisti so klicali svojim dostojnejšim soplemenikom: Doli z izdajkami Italije! Doli s političnimi kramarji! Doli z Angleži in Francozi! Doli z domačimi izdajkami italijanstva! itd. Med pretepom je bilo aretiranih okoli 20 italijanašev.

Lahi zapuščajo Šibenik. LDU Split, 14. septembra. (LDU) Iz Šibenika poročajo: Italijanske čete so začele zapuščati mesto. Vsak dan odhajajo večji ali manjši oddelki. Iz Italije prihajajo v Šibeniko luko veliki tovorni parobrodi, ki so popolnoma prazni ter se potem težko obložijo vračajo v Italijo. Loko zapuščajo navadno ponoči. V Šibeniku je samo še zelo malo italijanske vojske. Tudi iz okolice Šibenika odhajajo italijanske čete. Tako so popolnoma izpraznile vasi Murter, Tribunj in Zlosela. Ko so v Murteru seljaki videli, da so Italijani zapustili vasi, so prišli vsi iz svojih hiš, se zbrali sredi vasi ter v brezmejni radosti zaplesali kolo. Po dolgem času se je zopet orila po vasi »Lepa naša domovina«, ki so jo prepevali vrli seljaki s solzami navdušenja v oči. V Zloseli so vsčani, videč, da Italijani odhajajo, prihiteli na obalo ter pričeli klicati Jugoslaviji. Ko so Italijani to opazili, so se vrnili, prijeli enega izmed vsčanov, ga pretepli in vrgli v klenjenega v ječo. Radi tega dogodka je italijanska posadka ostala v selu. Ko so Italijani odkorakali iz Tribunja, so vsčani sredi vasi razvili jugoslovansko zastavo ter navdušeno klicali: Živela Jugoslavija! Italijani so pa to izvedeli ter so se vrnili v vasi, kjer so enega izmed seljakov zvezali ter odvedli. Kljub tej najnovejši izjemnosti Italijani še vedno brez razloga zapirajo naše ljudi. Na vprašanje, zakaj počajo to, pravijo, da je to potrebno za vzdrževanje miru in reda. V zasednem ozemlju se tudi sedaj še redno krši naredba o rabi jezikov ter se po vseh uradih in šolah šopiri ali dvojezičnost ali pa sama italijanščina. Dosedaj so se vrnili iz Italije v Šibenik naslednji interniranci: Krsto Sunara, dr. Smolčić, Blažević, sodnik Ante Jurin ter učitelj De Giulio s svojim sinom. Interniranci so vsled prenehanja trpljenja deloma v zelo slabem zdravstvenem stanju ter pripovedujejo grozne stvari o načinu, kako postopajo Italijani z našimi vjetniki in interniranci. Ko se bo o tem govorilo pred nevtralnimi forumom, tedaj bo izvedel ves svet o okrutnosti Italijanov. — LDU Split, 14. septembra. (DKU) Iz Šibenika se nam poroča od zasebne strani: Poveljnik italijanske posadke je v petek zvečer poklical k sebi dr. Smolčića in nekaj članov šibeniškega Narodnega sveta ter jim je izjavil: »V kratkem odidem iz Šibenika. Priporočam Vam nujno, da delate na to, da se ne upriporo nikake demonstracije in da se ne izobešajo zastave, dokler ni odšel od tod zadnji italijanski častnik ali vojak. Zlasti strogo se mora paziti na to, da se prepreči vsakršna žalitev italijanske vojske.«

Razmere v Trstu so že splošno znane. Tudi draginja je tam, a menda ne tako kričeca, kakor drugod. Cene so bile zadnjič naslednje: kg bele moke 52 centesimov, turščina pa po 70 cent., makaroni kg po 1 lira 70 cent., riž po 1 lira 15 cent., špeh in mast po 8 lir 50 cent., govedina: prvovrstna po 65 cent., druga: prvovrstna po 5 lir 65 cent., teletina po 9 lir, enako jančevina, kava surova po 12 lir, pražena do 16 lir, krompir od 40—55 centesimov kg, kruh kg po 54 centesimov. Vino po 2 litri 40 cent., liter, pivo pa po 2 litri 80 cent. Druge cene bodo baje ostale le moka in kruh se bodeta v kratkem podražila.

Iz Avstrije, Madjarske, Nemčije, Turške.

Bolgari hujskajo. LDU. Beograd, 15. septembra. Presbiro doznava, da sta se v Sofiji sporazumeli obe stranki Macedoncev na podlagi, da se dela v soglasju z bolgarsko vlado za samostojnost Macedonije. Pri tej priliki so prišli do zaključka, da stoji bolgarska stvar tako, da more imeti le omenjena rešitev nade na uspeh. Sklenili so tudi komitaško akcijo nadaljevati.

Kdo je bil glavni krivec vojne v bivši Avstro-Ogradi? V »Neue Zürcher Zeitung« je priobčil bivši avstrijski ministrski predsednik prof. dr. Lasch. Članek, v katerem razpravlja o vprašanju, koga zadene glavna krivda v bivši Avstro-Ogradi, da je izbruhnila vojna. V članku pravi Lasch med drugim: »Glavni delež pri krivdi, katere ni mogoče docela opustiti avstro-ogrske monarhije, pa mora nesporno nositi madžarska država. Politična vladajoča madžarskega plemstva je bila glavni vzrok zapletanja s Srbijo, Avstrijo, Italijano in...

voza iz Srbije na nekaj tisoč volov in svinj, zabranitev pristopa k morju v svrhu, da bi Srbija ne imela nobenega drugega izhodišča za svoje proizvode, kakor pot preko ogrskega ozemlja, to vse je bilo v izključnem interesu madžarskega plemstva, ki se je s tem zagovarjalo proti nevarni srbski konkurenci. Vsi protesti proti temu tako s — demokratske, kakor tudi me — strani v Avstriji niso nič izdali. Madžari so nasprotovali vsakega kusa federalistične preustrojitve, ki bi edino lahko še rešila avstrijsko državno polovico, in bili so tisti, ki so tudi kasneje frondirali proti vsem onim, ki so delovali za sporazum avstrijskih narodnosti. Poleg Madžarov so bili tudi Poljaki, ki so z navdušenjem pozdravili vojno napoved. Ako nam Clemenceau očita, da se nismo zadostno protivili stremljenju, da se oborožimo do pete, pada tudi zato glavna odgovornost na Poljake, saj je bil Poljski klub pri vsaki zahtevi vojne uprave najzanesljivejša opora vsakokratne vlade. Kdor kolikor toliko nepristransko sodi, ne more tajiti, da se sme naprtiti odgovornost za vojno avstrijskim Nemcem šele na tretjem mestu med narodi avstro-ogrske monarhije, šele po Madžarih in Poljaki in da tudi potem to očitane zadene samo tenko, vendar pa hrupno višjo plast nemškega ljudstva, nikakor pa ne njega širokih mas. Priznati je treba, da je v Lamaschevih izjavah mnogo resnice, vendar pa niso avstrijski Nemci takšna nedolžna jagnjeta, kakor jih skuša predstaviti profesor dr. Lasch.

Sokolski dan v Ljubljani 21. t. m. Pozivljamo vse bratske župe, da takoj javijo število udeležnikov ter pošljejo denar za obede. Držite se strogo danih navodil. Na progi južne železnice je dovoljena olovnica vožnja z legitimacijo društva, na progi državne železnice 25% popusta, vendar upamo, da dobimo še pravočasno rešitev ministrstva za 50%. Ako pride rešitev pozneje, se 25% povrne. Pozivljamo bratska društva, da se udeležijo Sokolskega dne v kar največjem številu. — Predsedstvo Slov. Sok. Zveze.

Sokolski dan v Ljubljani 21. t. m. Slov. Sok. Zveza priredi v nedeljo Sokolski dan s sledečim vspešnim: dopoldne: na telovadišču (pred državnim kolodvorom) od 9. ure naprej skušnje; vsa društva, ki pridejo v Ljubljano, se podajo takoj na telovadišče. Bratje in sestre ljubljanskih društev, ki ne telovadijo, se zberite ob 8. uri dopoldne v svojih društvenih prostorih, kjer dobe nadaljna navodila. Dopoldne se vrši prodaja cvetic in drugih sokolskih predmetov. Popoldne ob 2. uri se zbira vse Sokolstvo pred Mestnim domom. Točno ob 2. uri odhod na telovadišče. Ob pol 4. se začne javna telovadba. Predprodaja vstopnic za javno telovadbo se vrši pri trdnjki Gričar v Prešernovi ulici.

Sokol v Kranju je prejel od g. Franja Krišperja, notarskega namestnika v Mariboru, darilo v znesku 1800 K, obenem z jako laskavim pismom o dosedanjem delovanju. Zavednemu rojaku, ki se nas spominja tudi na severni meji, izreka iskreno zahvalo odbor.

Telovadno društvo Sokol v Škofljici priredi dne 28. t. m. popoldne ob pol 3. na Krennerjem travniku javno telovadbo. Po telovadbi v prostorih g. Abtine dr. Jeralove ljudska veselica. Sodelovali bosta vojaška godba iz Ljubljane in domači sokolski orkester. Vabijo se vsi prijatelji Sokolstva, da se v mnogobrojnem številu udeležijo te prireditve. Vsa okoliška društva se naprošajo, naj v slučaju kake nameravane prireditve blagovoljno vpoštevajo ta dan. Bratska društva se obenem vabijo, da v svrhu ureditve sporeda prijavijo pravočasno nameravano udeležbo z natančnimi navodili telovadcev in telovadk, kakor tudi naraščajo odboru.

Žensko telovadno društvo naznanja, da se vrši vpisovanje v Mladiki za vse oddelke v ponedeljek 22. in torek 23. t. m. od 5. do 6. ure popoldne. Društvo si je stavilo letos širši program. Poleg telovadbe se bode poučevalo tudi o začetnih pojmih plesnih vaj. Ako se zglašijo zadostno število dečkov, se napravi za iste poseben oddelk. Vpisnina znaša 2 K, mesečnina 10 K polletno. Podatki glede krojev se izvedo pri vpisovanju. Obvestila so se razposlala le starim društvenim članom. Za odbor: starostka: Franja dr. Tavčarjeva.

Zdravje. Zdravniška služba v Ljubnem. Razpisana je služba okrognega zdravnika za zdravstveno okrožje Ljubno, ki mu pripadajo občine Ljubno, Luče in Solčava. Razven sistemiziranih prejemkov in 100% draginske doklade dobiva zdravnik od občine Ljubno še stanovanjski pavšal 600 K na leto. Interesenti se opozarjajo na razpis v Uradnem listu. Zdravniška služba v Prevaljah. Zdravstveni odsek za Slovenijo in Istro razpisuje službo okrognega zdravnika za

zdravstveno okrožje Guštanj s sedežem v Prevaljah. Služba je posebno dobro dotirana. Razven stalnih službenih prejemkov, enakih onim okrognih zdravnikov na Stajerskem, dobiva zdravnik v Prevaljah izdatne mesečne prispevke od premogovnika in Lešah in od jeklarne Ravna v Guštanju. Interesente opozarjamo na razpis v Uradnem listu. Zdravniška služba na Koroškem. Zdravstveni odsek za Slovenijo in Istro razpisuje službo okrognega zdravnika za zdravstveni okrožje Železna kaplja in Grebince. Za okrogne zdravniške službe na Koroškem določila se je do definitivne ureditve ista plača, kakor jo imajo okrogni zdravniki na Stajerskem. V obeh razpisanih okrožjih je zdravnik nujno potreben in se mu nudijo najugodnejše razmere. Interesente opozarjamo na razpis v Uradnem listu.

Intendanca Tourist office na Bledu smatra za svojo dolžnost, da obvešča že danes, da se ji je posrečilo, da bo prihodnji svetovni šahovski turnir na Bledu in sicer meseca junija prihodnjega leta. Objavlja to, da se vedno pripraviti zanj krogi, ki so za kraljevske igre zavzeti, in krogi, ki se bodo morali zbrati za priprave takega turnirja. Natančnejša obvestila slede. Za danes vemo, da so objubil prijavitev našemu mostru ing. dr. Vidmarju, ki si je stekel leta 1911. v St. Sebastijanu na Španskem drugo darilo, sledeči matoriji: Capablanca iz Kube, sedaj v New Yorku, Rubinstein, Varšava, Lasker, Fleischmann, Berlin, Marshall iz Angleske in Duras iz Prage. Šahovski turnirji so bili za vsako svetovno zdravilišče tolike važnosti, da so se ponavljali po štiri leta zapored v enojstem kraju, n. pr. leta 1901, 1902, 1903, 1904 v Monte Carlo, 1904 (drugo polovico), 1905, 1906, 1907 v Ostende, v St. Sebastijanu 1911 in 1912. V Karlovi varih se ponavljajo vsaka štiri leta. Pričela bo nova sezija s cvetličnim korzom krog jezera sredi maja, ko začetno narcise na Golici (predlog dr. A.). Opozarjamo nanj vse lastnike vozil na suhem in na vodi, da dajo razviku svojih fantazij za najlepše odidele od prihodnje pomladi prosto pot. Odbor prometnega društva povdarja iznova, da je povzdigi Bleda sveta narodna stvar in zove že iz tega stališča vse rodoljube pod svoje okrilje, vrhunskega namerava uvesti prihodnje leto vredno predprijav za člane. Društvenina znaša letno 6 K. Pozimi se bodo gojili zimski sporti vseh vrst.

Nogometna tekma Mirja - Sparta (2:1). (Prejeli smo in objavljamo): Ljubka »Mirja« je nastopila v Ljubljani po daljših letih zopet kot — zmagovalka. Zmage pa naj ne pripisuje sebi, ampak igri gostov. Sportnega užitka tekma ni nudila. Bilo je par momentov ko je vratar pokazal lepo formo, tudi desni zvezi in desnemu krilcu je bila dana prilika, da se izkažejo. Celotnega ni imela igra nič. Zdelo se nam je vse skupaj nekaj hazard. Ni bilo tistega samozavestnega nastopa, tiste železne volje, ki tiči v vsakem dobrem moštvu. Vidi se, da črpajo se iz prejšnjih časov in na ta račun se ne trainira. V drugi polovici so bili že izmučeni, dočim so Hrvatje se dobro gibali, seveda brez smisla in cilja. Naša zaloga, kriljska vrsta in branilca, se ne ve, da je njena naloga držati forward v nasprotnem ozemlju, temveč je brezmišlno bila žogo, ne glede na to kam leti. Seveda se je na to inicijativna, napadna vrsta, čutila primorano, si hoditi nazaj, sama po žogo do lastne šeststajstke, kar je naredilo jako slab utis. Imel sem utis, da hoče naša zaloga, posebno branilca imponirati občinstvu s svojimi streli v zrak. Tudi pri napadalcih je bilo opaziti, da njih delo ne velja v prvi vrsti smotreni igri, ampak se meša nasprotnika v prvi vrsti zato, da se občinstvo smeje. Desna zveza je parkrat prav stajno presekala celo obrambo črto, toda v odločilnem momentu se je še hotela malo poigrati in ugodna situacija je bila tudi srečno zaigrana. Prav ugodno upliva na športnika igra ljubljanskega vratarja. Njegovi gibi in skoki so točni in brez tiste teatralike s katero skuša ponavadi napraviti igralec utis na lajka. To smo opazili pri vratarju naših gostov, ki se je z obupnimi skoki metal za žogo in na njej obležal kot obstane v cirku artilerist v težavni pozici, da mu občinstvo ploska. Pri nekaterih igralcih je opaziti, da bi bilo dobro, da se ustanovi pri »Mirji« tudi: Old-Boys-team. Gostje nam niso nudili v športnem oziru nič posebnega. Samo njihovo vstrajnost je omeniti. Srednjemu half-backu, je bilo videti da je iz boljše močvira. Razveseljivo je, da ima sedaj občinstvo več interesa za ljudski šport, kot pred vojno. Vendar je pa bilo še opaziti, da se je hotelo le nasmejati in ni še tako daleč, da bi v sportu in v telovadbi videlo nekaj višjega, narodu služega. — Objektiveni sportnik.

Kongres jugoslovenskih književnikov. Koji se po intencijama Društva hrv. književnika trebao sastati na vijećanje u mjesecu oktobru, ne će se moći sastati jesenas. Na poziv, koji doneseše sve naše novine, odzvaše se doduše mnogobrojni književnici, no jer najugledniji, naročito srpski, literati žive u tuđini, odnosno su zaokupljeni političkim in diplomatskim poslovima, prošao je

Kongres jugoslovenskih književnika. Koji se po intencijama Društva hrv. književnika trebao sastati na vijećanje u mjesecu oktobru, ne će se moći sastati jesenas. Na poziv, koji doneseše sve naše novine, odzvaše se doduše mnogobrojni književnici, no jer najugledniji, naročito srpski, literati žive u tuđini, odnosno su zaokupljeni političkim in diplomatskim poslovima, prošao je

Kongres jugoslovenskih književnika. Koji se po intencijama Društva hrv. književnika trebao sastati na vijećanje u mjesecu oktobru, ne će se moći sastati jesenas. Na poziv, koji doneseše sve naše novine, odzvaše se doduše mnogobrojni književnici, no jer najugledniji, naročito srpski, literati žive u tuđini, odnosno su zaokupljeni političkim in diplomatskim poslovima, prošao je

Kongres jugoslovenskih književnika. Koji se po intencijama Društva hrv. književnika trebao sastati na vijećanje u mjesecu oktobru, ne će se moći sastati jesenas. Na poziv, koji doneseše sve naše novine, odzvaše se doduše mnogobrojni književnici, no jer najugledniji, naročito srpski, literati žive u tuđini, odnosno su zaokupljeni političkim in diplomatskim poslovima, prošao je

Kultura.

Iz gledališke pisarne. Začetek predstave. Predstave v opernem gledališču se pričnajo počasi s 16. septembrom (Pikova dama C abonement) točno ob pol 8. uri zvečer. Biljeterji imajo strog nagol, da med ovuerto in dejanji (predstavo) ne pustijo nikogar v avditorij. P. n. občinstvo se torej prosi, da prihaja brez izjeme točno k predstavam. — P. n. občinstvo opozarjamo, da so plakati pomotoma tiskani za nekaj predstav še z začetkom ob 8. uri.

Premiera Čajkovskega »Pikova dama« se je vršila v znamenju slavnostnega razpoloženja in je bila kot taka za otvoritev letošnje sezone zelo posrečena. O srce prevzemajoči, do skrajno možnega muzikalnega efekta stopnjujoči se glasbi tega dela bi bilo odveč pisati, podrobnejša in hvalevredna analiza uporabljenih in genialno izpeljanih motivov, na katero posebej opozarjam, je izšla v včerajšnjem listu. — Glavno ulogo Hermana je pel kot gost gosp. Vuršer. Ne le glasovno — razpolaga z mehkim, a vendar krepkim tenorjem, ki je v sredini in nizki legi visočini popolnoma enakovreden — temveč tudi v igralsko — dramskem oziru nam je podal ustvaritev, kakor jih nismo bili navajeni. Da se je z lahke izkazal v široki kantileni, za dobro izšolan glas vedno »hvaležni«, je pri njegovih pevskih vrlih samo ob sebi umevno, a posebno mojstrsko prednaš recitative, katerih je ravno v tej operi polno v vsakem značaju, od priprste muzikalne deklamacije do najdramatičnejšega akcenta. — Nov nam je tudi gosp. Štamcar (grof Tomski), ki obeta s svojim barve polnim, donečim baritonom izbornega pevca. Ne glede na neizogibno pomanjkanje oderske rutine, mu lahko k temu prvemu nastopu čestitamo. Balada v treh aktih, karakterska s svojim motivom za celo opero, bi seveda zahtevala več demonično — skrivnostnega prednašanja. Rešil pa je svoj vlogi gosp. Štamcar povsem častno in bo brezdvomno z vsako predstavo napredoval. — Kot nova ženska pevka moč se je predstavila gđ. Ožegovičeva, altistinja (Pavlina). Je to sicer manjša in v okviru libreta tudi nevažna uloga, a ima v romanci in pozneje v duetu s Chloee — oboje prava izkušnja za dobro šolo in glas velikega obsega — priliko, pokazati pevsko zmoglost v največji meri, kar nam tudi gđ. Ožegovičeva ni ostala dolžna, ker ima izdaten in obsežen glas, ki naj bi bil le še v pianu bolj kultiviran. Tudi za rutinirane pevke nevarne višine (as v romanci): je podala z lahkoto in sigurnostjo in obvladala vse sitnosti te lepe, a težke arije z nepričakovano eleganco. — Kot posebnega oboževalca Mozarta je Čajkovskega očividno mikalo v medigri posnemati klasično — idilični slog, v katerem je komponirana cela scena z zborom, sarabando, duetom (Chloee in Dafnis) menuetom in finalom medigre. Gđ. Gajeva (kot Chloee) je in bo še sigurno pokazala velik napredek in ji štelimo v posebno zaslugi, da se je potrudila za slogu primerno naštrudiranje svoje uloge. Nepotrebno, četudi ne zelo motečo vbrabco glasu, ki ne bo težko s časom odpraviti. O ostalih naših znanih iz preteklih sezon pa po repitri še kaj. — Zboki so zveneli prav sveže in krepko, malenkostnim diferencam s orkestrskim spremljevanjem se bode pri repitrih lahko izogniti. Z velikim zadovoljstvom naj omenim še najvažnejši temelj naše opere, to je orkester. Takega opernega orkestra, kot je sedaj, Ljubljana menda še ni imela. Pomnožno je število glasbenikov pri skor vseh instrumentih, a najbolj so nas iznenadila tokrat pihala, ki imajo izborne moči, tako, da sem se naravnost oddahnil, ko sem čul zopet enkrat čisto in sigurno intonirane harmonije. Zbor pihal je skoro popoln (odlikuje se izvrstno oboist) in poraben za najmodnejša dela, ki jih od naše opere seveda tudi pričakujemo. Zaradi večjega orkestra se je moral prostor za igranje na škodo parterja razširiti, preizkušiti bi bilo pa potreba, ali bi se z drugačno grupacijo ne dalo izboljšati akustičnega razmerja z odrom.

Glasbena Matiča. Vabimo vse Slovence in Slovenke, da pristopijo kot člani k »Glasbeni Matiči«. Celoletna članarina znaša 12 kron. — Kulturna in narodna dolžnost vsakega Slovenca je, da postane član »Glasbene Matice«, poseben v tem času, ko se je pod njenim okriljem ustanovil slovenski konservatorij. Razpis nagrad Narodne založbe. Na razpis nagrad za mladinske spise je bilo Narodno izdajstvo vpisanih 5 rokopišov. Noben rokopiš ni povsem odgovarjal jasno izraženim željam založbe. V sled tega se tudi nagrade ne bodo izplačale, kakor je bilo določeno. Edino dva rokopiša sta vpoštevajna vredna ter jih bo založba založila, če avtorja ne ukreneta drugače. Tema spisoma se je prisodilo tudi častno darilo in sicer 600 kron spisu »Pisane lučice« in 300 kron spisu »Vitolmova železnica«. Prosimo avtorja, da nam sporočita, ali želita, da se njih imeni objavita. Ostalim se bodo rokopiši vrnili po pošti.

Kongres jugoslovenskih književnikov. Koji se po intencijama Društva hrv. književnika trebao sastati na vijećanje u mjesecu oktobru, ne će se moći sastati jesenas. Na poziv, koji doneseše sve naše novine, odzvaše se doduše mnogobrojni književnici, no jer najugledniji, naročito srpski, literati žive u tuđini, odnosno su zaokupljeni političkim in diplomatskim poslovima, prošao je

Spominjajte se Družbe sv. Cirila in Metoda.

ovaj kongres brez njih i time bi bio krni. Da se to ne dogodi, namu je sazivački odbor kongresa da taj kongres jugoslavenskih književnika odgodi do proljeća 1920.

Gospodarstvo.

4 odstotni državni boni kraljevstva SHS. Ljubljanska Kreditna banka in Jadranska banka v Ljubljani sta sprejeli 4odstotne bone države SHS in jih izdajajo strankam proti izročitvi začasnega potrdila.

Nova domača industrija. V našem gospodarskem razvoju je zopet napravljen korak naprej. Eno najvažnejših mest zavzema oblačilna industrija, katera je bila pri nas doslej povsem neznan, izvzemši mala domača podjetja, ki proizvajajo le najpreprostejše izdelke za lastno potrebo. Za dobavo boljše blaga smo bili navezani le na tujino in še to izključno na židovske dobavitelje. Dne 1. oktobra 1919 prične delovati domače podjetje, ki bo proizvajalo in dobavljalo na debelo moška oblačila v prvovrstni izvršitvi. Naš odlični strokovnjak A. Kunc. čigar ime slovi preko naših mej, in J. Maček, lastnik ugledne konfekcijske trgovine, ustanovita pod trdiko »Kunc & Maček« tvornico oblek v Ljubljani. Ime trdike in njen strokovnjaški ugled dajeta poročstvo, da je uspeh podjetja, ki nam je tako nujno potrebno, vnaprej zagotovljen, naša domovina pa more zabeležiti važen napredek na gospodarskem polju.

Lesno ogelje in naša industrija. Vsa industrijska in obrtna podjetja, ki rabijo lesno ogelje, naj javijo svojo polletno potrebo Centralni upravi za trgovački promet sa inostranstvom, podružnica. Ljubljana.

Aprovizacija.

Aprovizacija. V četrtek, dne 18. septembra ob 7. ure dalje se bo prodajalo na prosti stojnici manj vredno, toda užito meso ene krave kilogram po 4 krome.

Dnevne vesti.

Visokošolcem iz zasedenega ozemlja. Vse visokošolce iz zasedenega ozemlja, ne glede na stranko, ki ji pripadajo, pozivljamo, da se udeležijo ustanovnega občnega zbora organizacije visokošolcev - beguncev, ki se vrši dne 20. t. m. v Ljubljani. Nova organizacija se namerava ustanoviti v soglasju z že obstoječo organizacijo: »Udruženje jugoslavenskih akademikov - begunca v Zagrebu«, s katero bo skupno in v sporazumu z begunskim svetom zastopala gnutne in kulturne interese vseh akademikov iz zasedenega ozemlja, in imela poverjenstva v vseh vseučiliških mestih in inozemstvu. Radi tega opozarjamo, da se udeležijo ustanovnega občnega zbora tudi akademiki - begunci, ki nameravajo študirati v tujini, da zamorejo dobiti vpogled v novo organizacijo in nieno delovanje v inozemstvu. Z ozirom na visokošolce z dežele smo sklicali ustanovni občni zbor na dan sestanka akademikega društva jugoslavenskih tehnikov v Ljubljani, ki se vrši, kakor je bilo že v listih objavljeno, dne 20. t. m. ob 10. uri v državni obrtni šoli. II. nadstropje, in jim s tem omogočili z enkratnim prihodom v Ljubljano prisostvovati obema skupščinama. Čas in kraj ustanovnega občnega zbora se določi na tem sestanku.

Pripravljeni odbor.

Prvi kongres jugoslavenskih žen v Beogradu. V petek 19. t. m. ob 3/4 na 11. dopoldne odpotuje iz Ljubljane 9 Slovenk, 3 iz Trsta ter ena iz Novega mesta. Na Zidanem mostu pa se jim pridružio 4 zastopnice mariborskega slovenskega ženskega društva ter po ena zastopnica »Splošnega ženskega sloven. društva« iz Celja in Ptuj. V petek zvečer je skupen odhod s Hrvatnicami iz Zagreba.

Zahvala. Vodstvo Družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani izreka tem potom iskreno zahvalo vsem, ki so na kakršenkoli način pripomogli, da se je XXX. glavna skupščina v Ljubljani dne 14. tm. tako lepo izvršila. Posebno pa se zahvaljujemo častitlim damam, ki so s svojo znano narodno požrtvovalnostjo priredile cvetlični dan ter tako pripomogle tudi v gnutnem oziru Družbinemu blagostanju. Prav iskrena hvala pa tudi vsem cenjenim zborovalcem, vsem cenjenim delegatom naših podružnic in zastopnikom pokroviteljev, ki se niso ustrašili težav daljnega potovanja in obilnih stroškov in sploh vsem, ki so pripomogli k lepo uspelemu zborovanju letošnje velike skupščine. — Vodstvo Družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani, dne 16. septembra 1919.

Otvoritev telefonske centrale z javno govornico pri poštnem uradu Zavrče. Pri poštnem uradu Zavrče se je otvorila dne 2. avgusta t. l. v telefonskem vodu Moskanjci-Zavrče telefonska centrala z javno govornico za krajevni in medkrajevni telefonski promet. Obenem se je urad Zavrče kot brzojavna postaja izvršil iz brzojavnega voda 1336 in namesto njega se je uvrstila v vod 1336 brzojavna postaja Moskanjci.

Domače podjetje. Opozarjamo na današnji oglas domačega podjetnika g.

Pavla Steleta, katero nam nudi nekaj v Ljubljani novega in potrebnega.

Horendna kupčija. Pred kratkim se je tukaj mudil nek Dunajčan (Žid) ter prodajal trgovcem različno blago, katero je pripeljal s seboj z Dunaja. Blago je dajal razmeroma po zmernih cenah. Tako je prodal n. pr. ovratniške igle po 10 v komad. Ko je šel pa čez par dni sam kupit v trgovino po isto zaponko, katero je on prodal za 10 v, je moral zanjo dati 2 K 40 v! Gotovo dovolj horendna kupčija!

Osebnosti s pošte. Poštni kontrolor Francišek Čuš je premeščen od poštne urada Ljubljana 2 k poštnemu uradu Maribor 2. Poštni oficijal Jernej Vidmar iz Badna pri Dunaju je stalno nameščen pri poštnem uradu Maribor 2. — Poštna aspirantka Rikarda Gselman je imenovana za pošto odpravnico v Barbari v Halozah. Poštarsko mesto v Mengšci je dobil poštar Ludov. Florenčin. Mesto poštnega odpravnika pri poštnem uradu Sv. Boltenk pri Sredšču je dobila poštna aspirantka Marija Sturm. Za poštarija v Kočevski Reki je imenovan poštni adjunkt Tomaž Pokorn. Za poštarija v Št. Juriju ob juž. žel. je imenovan poštni oficijal Jožef Stegenšek. Poštni pristav Stanko Knez je premeščen od poštne urada Ljubljana 1 v Celje.

Tihotapstvo pisem v Avstrijo. Na glavnem kolodvoru vstopajo v vlake osebe, ki so si kupile peronske karte, in sprašujejo potnike, ako potujejo v Gradec ali na Dunaj. Ako se kdo javi in ako se zdi dotičnim osebam zapuščena vredn, ga prostijo, da vzame sabo paket pisem za Gradec ali Dunaj. To se ponavlja dan za dnem — uvedena je torej med Ljubljano in Gradcem, odnosno med Dunajem pravcata tihotapska poštna zveza. Ne vemo, komu služi ta pošta, zaključujemo pa lahko, da imajo dotičniki, ki se poslužujejo te pošte, vzroka dovolj, da se izogibajo oblastvene cenzure.

Nepripravljena oprema v inozemstvo naslovljenih pisem. Vkljub večkrat razglašeni navodilom o opremljenosti pisem, katera so namenjena v inozemstvo se dogajajo kakor se nam je sporočilo, posebno v zadnjem času, ko se je razširil pismenski promet z inozemstvom, pogostoma slučaj, da odpošilja občinstvo pisma v inozemstvo zaprta in ne da bi bil naveden pošiljatelj, vsled česar jih cenzurni uradi ne odpravljajo, temveč dosledno vračajo. — Zato ponovno opozarjamo občinstvo v njegovem lastnem interesu, da naj ne zapira v inozemstvo namenjenih pisem in naj bo vsakdar označen na zadnji strani kuverta pošiljatelj nalog. Toliko občinstvu v blagohotno obvestilo.

Prijava. Popačenko »Pristava«, občina Sv. Ema, okraj Smarje, znak prejšnjega tlaščanstva, je deželna vlada odpravila ter pripomogla pristno domači »Pristavi« do uradne veljave. Tudi tukajšnji poštni in brzojavni urad se odslej imenuje: »Poštni in brzojavni urad Pristava«.

Razpuščena nemška društva. Vlada je razpustila vse podružnice, odnosno krajevne skupine nemških društev »Deutscher- und österreichischer Alpenverein«, »Deutschösterreichischer Eisenbahnbeamtenverein« und »Österreichischer Flottenverein«, ker se centrale teh društev nahajajo v inozemstvu.

Laibacher Schulkuratorium razpuščeno. Vlada je razpustila društvo »Laibacher Schulkuratorium«, ki je vzdrževalo v Ljubljani razne nemške šole in zavode, ker njega smotri ne soglašajo z interesi kraljevine SHS.

Društvo »Deutsches Haus« v Celju razpuščeno. Vlada je razpustila društvo »Deutsches Haus« v Celju. Ta ukrep se utemeljuje s tem, da je društvo prekoračilo svoj v pravih določen delokrog z nameravano prodajo društvenega doma.

Proti uničevanju industrijskih podjetij. Deželna vlada za Slovenijo je izdala naredbo, s katero prepoveduje lastnikom obrtnih naprav tvorilnega značaja brez prejšnjega dovolila deželne vlade podirati in rušiti te naprave. Prestopki zoper to prepoved se kaznujejo z denarnimi globami do 20.000 K.

Velikanska kad. Naši sodarski mojstri v Tacnu pod Smarno goro izdelujejo po naročilu tvornice za celulozo v Rebrici na Koroškem velikansko kad. Ta orjaška kad je 5 m visoka in v sredini 6,7 m široka. Mesecne doge so po 12 cm debele in tudi dno je sestavljeno iz tako močnih mesecnovih plohov. Da je mogoče obvladati to težavno in natančno delo, so morali tri priznani večjač postaviti v kadi visok oder, kar je slišati malo čudno, pa je vendarle res. Komur se ne toži stopiti pod našo priljubljeno Smarno goro, pa vse to na dvorišču mojstra Franca Medvedja lahko vidi na lastne oči. Ko bo delo gotovo, bodo kad vzeli narazen, težko pa bo spraviti ves les na dva železniška vagona! — Koliko pa drži ta kad? Celih 176.300 litrov! Da blagovoljni čitatelji malo lažje pojmuje to ogromno število, naj si misli v dno te kadi zabito cev, ki da vsako sekundo 1 liter vode. Preden bi bila polna posoda zopet prazna, bi minilo nekaj nad 20 dni! Kar bi ob tako dolgem ča-

kanju vsakogar minila potrpežljivost, si mislimo zabiti deset takih cev. In tudi sedaj bi morali čakati dolga dva dni, preden bi iztekla zadnja liter! Delo je gotovo v čast našim domačim obrtnikom.

Izprememba pristojbin za telefonske pogovore. Vsled odloka poštne ministarstva stopijo 15. t. m. sledeče telefonske pristojbine za jednoto navadnega pogovora v veljavo: v krajevnem prometu iz telefonskih govornic 20 par, 60 v; v medkrajevnem prometu: prvi pas, oddaljenost do 50 km, 50 par, K 150; drugi pas, oddaljenost od 50 do 100 km, 1 dinar, 3 krome; tretji pas, oddaljenost od 100 do 200 km, 2 din., 6 K; četrti pas, oddaljenost nad 300 km, 3 din., 9 krome; pristojbina za službeno obvestilo, poziv na pogovor ali odpoved 1 din., 3 krome. Pristojbina za Dunaj ostane do nadaljnjega ukrepa dosejanja.

Poštna zveza med Dobrovasjo in Svetno vasjo. Med Dobrovasjo in Svetno vasjo je vpeljana poštna zveza in sicer med Dobrovasjo in Borovljami ježno pošto na vojaških osehah, med Borovljami in Svetno vasjo pa s peško pošto. Odhod iz Dobrovasi ob 4. prihod v Svetno vas ob 11. uri 20 minut; odhod iz Svetne vasi ob 12., prihod v Dobrovas ob 20.

Poštni promet med Nemško in kraljevstvom SHS. Kakor je posneti iz Uradnega lista poštne in brzojavnega ravnanstva za slovensko ozemlje, je pismenski promet med kraljevino SHS in Nemško po odloku ministarstva za pošto in brzojav ob 31. dne meseca avgusta t. l. s posredovanjem Nemške Avstrije v istem obsegu kakor z Nemško Avstrijo zopet vpostavljen.

Deželni dobrodelni zavodi v državni upravi. Vlada je prevzela s 1. avgustom 1919 vse deželne dobrodelne zavode na Kranjskem v državno upravo ob pogoju, da ostane lastninska pravica glede vsega premoženja premoženja teh zavodov pridržana dosednji deželni upravi.

Dve bolnišnici sprejme sanatorij na Vračarju v Beogradu. Plača do 300 K mesečno, prosta hrana in stanovanje. Interesentije naj se javijo v Zdravstvenem odseku za Slovenijo in Istro v Ljubljani. Erjavčeva ulica 13.

Na državni obrtni šoli v Ljubljani se je na višjo odredbo preloži pričetek rednega pouka za teden dni, torej na dan 26. t. m. Vsled tega se bo vršil sprejemni izpit v višjo obrtno šolo dne 24. t. m. ob osmih. S tem je omogočen vstop v šolo tudi onim srednješolcem četrtega razreda, kateri delajo te dni dodatne izpite. Za te učence in za morebitne zamudnike rednega termina boše naknadno vpisovanje v ponedeljek, dne 22. t. m. od 15. do 17. ure ter v torek, dne 23. t. m. od 9. do 12. in od 15. do 17. ure.

Toplice Dobrna pri Celju. Vsled krasnega vremena prihajajo vedno novi gostje iz najrazličnejših krajev Jugoslavije v Zdravilišče Dobrna pri Celju. Veliko privlačno silo tvorjajo za pacijente dobro učinkujoči, na radiu, oslikovki kislini, dušiku in drugih zdravilnih plin izredno bogati vreli z visoko naravno gorkoto, ki čudovito pomagajo pri ženskih in živčnih boleznih, pri boleznih ledic, pri revmatizmu in protinu. Vabljiv je tudi divni kraj s krasnimi parki, razširjenimi listniki in iglovinastimi gozdovi, lepo okolico in zdravim podnebnem brez vse megle in prahu. Sezona morala se bode pri lepem vremenu podaljšati najbrž do konca oktobra. Cene sobam znižane so zdaj znatno, vsled česar morejo te eminetno zdravilne in blagodne toplice posečati tudi manj premožni sloji.

Javen škandal. Prejeli smo pod tem naslovom in priobčujemo: Pred par dnevi je prešla občina Črnomelj od deželne vlade sledečo brzojavko: »Stanovanje Julija Hasčke se naj odda dr. Karlu Šturmu, advokatu v Črnomlju; ako se je to izvršilo, naj se o tem takoj obvesti deželno vladu.« Kaj je pravzaprav na celi stvari? Franc Kolbezen, gostilničar in posestnik dveh stanovanj v Črnomlju, je obljubil eno stanovanje dr. Šturmu; to stanovanje je nedavno zapustila neka stranka. Drugo stanovanje pa, kjer je stanoval Julij Hasčka, ki se je pred par dnevi izselil iz Črnomlja, je oddal gosp. Kolbezen tukajšnjemu okrajnemu zdravniku. Okrajni zdravnik se je pravočasno obrnil na občino; ista mu je nakazala biveše stanovanje Julija Hasčke. Advokat dr. Šturm se je nato zagrozil gosp. Kolbezu, da ga toži, ako mu ne prepuusti stanovanja g. Hasčke; tega pa se gosp. Kolbezen ni prestrašil. Nekega dne je pa odkuril nasilni doktor in zagovornik znanega viniškega župnika Komka k deželni vladi v Ljubljano, da se pritoži, in res: drugi dan je sledil omenjeni brzojav deželne vlade na občino Črnomelj. Sedaj pa vračamo: »Ali sme deželna vlada posegati po stanovanjih v občini Črnomelj in se tako mešati v čisto interne občinske stvari?« Uradni list narodne vlade v Ljubljani od 22. januarja 1919 jasno govori o pravici občin do posega občin po stanovanjih. Ali se naj vsaka kuharica, ki želi stanovanje v Črnomlju, obrne na deželno vladu? Pa recimo, da sme le deželna vlada podeljevati stanovanja v Črnomlju! Ali se more najti človek pri deželni vladi, ki bi se mogel pobrigati za stanovanje dr. Šturma! Mogoče se je pa našel dr. Šturm pri

vladi zagrozil z revolverjem, kakor je zagrozil tukajšnjemu sodniku v sodni dvorani! Ni se li za časa vojne vsak zavezen Črnomelj bal bivšega šefa splitske policije dr. Šturma, da ga ne naznani kot Slovana in srbofila? Želja vseh Črnomeljev je, da se ta nasilni advokat, brat zloglasnega germanizatorja Šturma, katerega je prva sapa naše svobode poglala čez meje Jugoslavije, čim prej izseli iz Črnomlja, ker je pri nas popolnoma nepotreben. Njegovim protektorjem pri deželni vladi pa priporočamo, naj se ne brigajo za stanovanje človeku, ki je prava nesreča za Črnomelj. Deželna vlada je tako dosledna, da svojega uradnika, prepotrebnega zdravnika meče brzojavno, brezpogojno, z vsemi sredstvi na cesto, zdravnika, ki je zavezen narodnjak in že del časa brez primerne stanovanja vestno deluje med Belokranjci, izsiliti pa hoče isto stanovanje za človeka, ki je še sedaj največji nasprotnik našega zedinjenja. Na ta način ne bo konca črnomeljskih afer!

Kino Ideal predvaja še danes in jutri v četrtek novovrsten detektivski film v štirih dejanjih z naslovom »Podgana«. Iznajdljivost in lokavost slavnostnega detektiva Joe Deebse se kosa z zvičajnostjo premetenih tatov, ki s pomočjo zapeljane dekleta, ki so ji dali ime »podgana«, in barona-pustolovca, vlamljajo danes v to, jutri v drugo palačo, poslušajoč se podzemskih rogov in hodnikov, dokler jih slednjič ne vjamemo zviti detektiv v svoje mreže. Dejanje je do konca napetozanimivo, slike lepe, igralci same najbolje moči. V petek krasna legenda: »Rabljeva hčerka« ali »Rdeča Hana«. Zadnji dve predstavi ob 7. in pol 9. zvečer, ob ugodnem vremenu na vrtu.

Društvene vesti in prireditve.

Družba sv. Cirila in Metoda je prejela o prijli glavne skupščine: Omizje pri »Belem volku« za 2 kamna po g. Verniku 400 K; dr. Er. Dereani, za moško podružnico v Gorici 3 hranilne knjižice za 4000 K; ženska podružnica v Kranju 303 K; ženska podružnica v Črnomlju 40 K; moška podružnica v Novem mestu po prof. Sejdju 2700 K. Na cvetličnem dnevu dne 14. sept. t. l. pa se je nabralo 5189 K 05 vin. Veliko skupščino sta brzojav. pozdravili: prebujajoča se C. M. podružnica na Bledu in C. M. podružnica Sv. Križ - Veržej.

Društvo državnih uslužbencev kraljeva Srbov, Hrvatov in Slovencev za slovensko ozemlje ima svojo odborovo sejo dne 18. septembra ob 8. zvečer v običajnem lokal. Vsi polnoštevilni! — Predsedstvo.

Društvo slovenskih živinozdravnikov ima 20. septembra 1919 ob 15. uri sestanek. Kraj: Ljubljana. Narodni dom (Češka obed).

Osrednje društvo natakarijev ter hotelskih, gostilniških in kavarniških uslužbencev v Ljubljani priredi v soboto, dne 20. septembra ob 1/2 20. uri v vseh prostorih Narodnega doma svojo veselico. Svirala bo vojaška godba pod osebnim vodstvom kapelnika gosp. dr. Čerina. Spored je zelo zanimiv ter nudi n. n. občinstvu mnogo zabave in smeja. Ob 23. uri se prične ples. K mnogobrojni udeležbi vabi odbor.

Delo pevškega društva »Ljubljanskega Zvona« v bodoči sezoni. Po treh koncertih v Ljubljani, po koncertih v Kamniku in Kočevju v pretekli sezoni, je treba začeti s študiranjem repertoarja za prihodnjo sezono. Izvajati želimo nove, deloma še ne našitjene in neizvajane ženske, moške in mešane zборе. Da bomo gojili tudi narodno jugoslavansko pesem, se razume samoočebni. Ne obetamo ničesar. Zvesti svojemu načelu, da morajo služiti pevška društva kulturi in ne zabavi, bomo stremeli za napredkom in želimo naš zbor dvigniti na kolikor možno visoko stopnjo popolnosti. Ne želimo zbora pomožni, pač pa smo zadovoljni, če nam naše članice in člani, ki so letos pokazali dovolj požrtvovalnosti, ostanejo zvesti tudi v bodoče. Leta 1920. praznuje društvo svojo 25letnico, brez šumnih veselice, marveč edinole s slavnostnim koncertom in občinim zborom, kot se pravemu pevskemu društvu spodobi. Našim sestram pevkam in bratom pevcem torej kličemo: »Vstrajno na delo!« Red pevskih vaj naznanimo po dopisnicah. Odbor.

Darila.

Upravi našega lista so vposlali za:

»C. M. družbo«: G. Posega Maksim, nadrevident južne železnice iz Topolšice 510 K, kot skupiček veselice s tombolo, dne 9. septembra v drž. zdravilišču Topolšica in P. tu 20 K mesto cvetlic Milki za god. Skupaj 530 K.

»Jugoslavansko akademsko menzo«: G. Ivanka Dolinar iz Višnje gore 120 K kot preostanek pri gostitvi srbskih maturantov.

»Oslepele slovenske voljake«: G. Hartman Peter, tu 30 K, mesto venca na krsto pok. Fr. Jaklič.

Srčna hvala! Dar. Namesto venca na grob rajnega g. dr. Vi. Žitke daroval je g. predstojnik okrajnega sodišča v Dobrovasi dr. Vidovič znesek 100 K za slovenske koroške invalide.

Najnovejša poročila.

Dr. KOROŠČEVO STALIŠČE.

Beograd, 17. septembra. Dr. Pavlovič vprašal je drja Korošča, kaj misli Jugoslavanski klub o njegovem mandatu za sestavo kabineta. Dr. Korošec je odgovoril, da je Jugoslavanski klub mišljenja, da treba počakati poročila nove delegacije, ki je pozvana iz Pariza v Beograd, ker je navadno ona provzročila današnje krizo.

MALO UPANJA NA USPEH DR. PAVLOVIČA.

Beograd, 17. septembra. Zelo malo upanja je, da mislja drja Pavlovič uspe. Dr. Pavlovič je včeraj cel dan konferiral z Demokratsko Zajednico in o taktiki, ki se ima zavzeti pri sestavi nove vlade.

POGAJANJA.

Beograd, 17. septembra. Designirani ministrski predsednik dr. Pavlovič se je razgovarjal s poedinimi skupinami radi sestave novega kabineta. D. Z. izjavlja, da je pripravljen stopiti v koncentracijski kabinet, izrazila se je pa, da treba takoj dati na dnevni red politni zakon. Dr. Korošec ni dal pozitivnega odgovora. Dr. Korošec vporablja zopet staro taktiko, da zavleče celo zadevo z mnogimi neiskrenostmi. Socijalisti so izjavili, da sodelujejo v koalicijskem kabinetu, za koncentracijski kabinet se pa dosedaj še niso izjavili. Enako se tudi noče izjaviti radikalni klub, ki — se zdi — da čaka Pašića, kateri bi imel danes dospeti iz Pariza. Narodni klub je za sedaj odklonil sodelovanje v vladi, v kateri bi bil ministrski predsednik dr. Draža Pavlovič.

SHODI DEMOKRATOV.

Beograd, 17. septembra. Demokratska stranka je priredila skupščine v Nikinich, v Šidu in v Moraviču. Vse skupščine so dobro izpadle. Na skupščinah so sodelovali tudi narodni poslanci iz Srbije.

ZA SPREJEM REGENTA.

Zagreb, 17. septembra. V mestnem domu se vršijo vsak dan pod predsedstvom mestnega načelnika seje raznih sekcij, na katerih se razpravlja o programu za čim slovenskejši sprejem regenta Aleksandra.

KONGRES JUGOSLOVANSKIH KNJIŽEVNIKOV.

Zagreb, 17. septembra. Kongres jugoslavenskih književnikov, ki bi se imel sestati meseca oktobra, je odgođen na bodoče leto, to pa iz razloga, ker se nahajajo nekateri srbski literati še v inozemstvu, kjer so zaposleni z diplomatskimi posli ali pa sodelujejo na konferenci.

SHOD AKADEMIKOV - BEGUNCEV.

Zagreb, 17. septembra. Akademiki - begunci iz vseh področij Slovenije, Istre in Dalmacije sklicujejo za nedeljo 21. t. m. na univerzo veliko skupščino, na kateri se bo razpravljalo o politični, zunanji in notranji situaciji, kakor tudi o delu Narodnega Predstavništva v Beogradu.

MANIFESTACIJE PROTI ITALIJANOM.

Zagreb, 17. septembra. Sinoči zvečer je došlo v Zagrebu do velike manifestacije proti Italijanom in njihovemu postopanju na Reki in okolici. V Zagreb prihaja vsak dan več beguncev z Reke.

LAŠKI AEROPLANI NAD ZAGREBOM.

Zagreb, 17. septembra. Poslednjih dni prihajajo večkrat italijanski aeroplani v okolico Zagreba in nad Zagreb ter mečejo na stotisoče v hrvaškem jeziku pisanih letakov, v katerih hujskajo narod proti edinstvu s Srbi in ga pozivljajo, da se bori proti edinosti v državi.

Poizvedbe.

Izgubil se je v nedeljo dopoldne zlat damski prstan z zafir - kamnom izpod Rožnika do Tivoli. Pošten najditelj naj ga prinese proti nagradi v uredništvo »Slov. Naroda«.

Naša se je dne 7. septembra mala vsota denarja v zavrtku na vrtu hotela Petran na Bledu. Na zavrtku je naslov. Kdor ga je pozabil, naj se oglasi istotam, da ga dobi nazaj.

Črno ročno torbico je izgubila neka dama pred mestno ubožnico. V nji je bil zlat ščipalnik v srebrnem etufu, denarnica z manjšo vsoto denarja in potni list. Pošteni najditelj naj jo odda proti dobri nagradi na policijskem ravateljstvu.

Poziva se, da se javi Mihalju Petkoviču, zlatarju v Beogradu, Gjurgina vdova Jovana L. Simičta, vdova advokata iz Beograda, roj. Lavrič.

Naša se je manjša vsota denarja v Mestni hranilnici. Dobi se tam pri blagajni.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Valentin Kopitar.

Lastnica in štiki »Narodno tiskarstvo«

Učenec sprejme zaloga pohištva J. Černe, Ljubljana, Dunajska cesta 28. 9216

Za knjigovodstvo samostojno moč sprejme takoj Sever & Komp. Ljubljana. 9217

Gig. mesarski voziček ali mala kotija za enega konja, vse dobro ohranjeno se kupi. Ponudbe pod „Gig 9194“ na upravnishvo Slov. Naroda. 9194

Mesečno sobo ali prenočišče išče boljši delavec za takoj. Ponudbe na ANONČNO EKSPEDICIJO Al. Matelič, Ljubljana, Kongresni trg 3, Telefon 174. 9218

Išče se dobra gospodinja k 3 otrokom do 8 let dnevno ali tudi popolna oskrba. Natančneje v trgovini M. Titar, Sečburgova ulica. Istotam se sprejme pridna in zanesljiva sobarica. 9187

300 kron nagrade, kdor mi preskrbi lepo meblirano sobo s prostim vhodom v sredini mesta. Ponudbe prosimo pod „Soba K 19“/9208 na upravnishvo „Slov. Naroda“. 9208

Kupujem smrekov les, jelka, hrastov si okrogel ali rezan. Cene za les naložen v vagon se naj naznani na V. SCAGNETTI, parna žaga za drž. kodvorom, Ljubljana. 2048

Prodajam veliko vodno moč Pripravna 2 minuti od železniške postaje, okolička bogata na lešu. Cena čez 200.000 kron. Poizve se v uprav. tega lista 9114

Proda se osebni avto ter nova pnevmatika. **Žužek**, Ljubljana, Sodna ulica 11. 9114

Krepak vajenec se sprejme za trgovino s mešanim blagom. Naslov pove iz prijaznosti Upr. lista. 9129

Prodajalka se takoj sprejme v trgovino s mešanim blagom. Ponudbe pod „57/9054“ na upravnishvo „Slovenskega Naroda“. 9054

Vzgojiteljica večša nemščine in francosčine se sprejme takoj. Sv. Petra cesta 21, I. nadst. K. A. Krešar. 9070

Dve dijakinji iščeta primerno sobo s hrano pri boljši družini. Ponudbe pod „Dve dijakinji“/9118 na upravnishvo Slovenskega Naroda. 9118

Spretna šivilja se priporoča za izdelovanje vanje kostumov in drugih oblek in bluz. Vzame delo samo na dom. Sprejme se tudi učenico. Nadvodja Friderika cesta na vogalu Karlovske ceste. 9117

Proda se skoraj nova zimska karoserija za šestdesetletni avto. Pismena vprašanja pod šifro „zimska karoserija“ na upravnishvo „Slovenskega Naroda“. 9108

Plačilna natakarica išče službo ali vzame gostilno na račun izven Ljubljane. Ponudbe pod „Plačilna natakarica“ na uprav. Slov. Naroda. 9175

Hlapca h konju sprejemem takoj. Plača po dogovoru. Naslov pove uprav. Slovenskega Naroda. 9175

Dobra kuharica se sprejme kot gospodinja v meščansko rodbino z dobro plačo. Ponudbe pod „Kuharice 9141“ na uprav. Slovenskega Naroda. 9141

Korespondentinja s prakso ki je zmožna knjigovodstva se sprejme v Ljubljani. Naslov pove upravishvo Slovenskega Naroda. 9157

Kot gospodinja kam na deželo želim domačih del. Imam 14 letnega dečka, ki bi tudi lahko pomagal. Moj naslov pove upravishvo „Slovenskega Naroda“. 9164

Pisalni stroj z lepo vidno pisavo in tako poceni proda v pisarni Gledališka ulica št. 7/III. Oglasiti se med 3—6 uro popoldne. 9219

Učenec 14 letni deček, z zadostno šolsko izobrazbo, želi vstopiti kot učenec v večjo trgovino s mešanim blagom. Ponudbe se prosi na uprav. „Slov. Naroda“ pod šifro: „učenec 8956“ 8956

Klavir kratak (Stutzflügel) najboljši znamke, izvrstno ohranjen kupim takoj. V. Bizjak, Rogaška Slatina. 9009

500 K nagrade dam onemu ki mi da ali odstopi lokal na prometnem kraju. Plačam istotako dobro najemnino. Ponudbe pod šifro: „Lokal za trgovino“ na upravnishvo Sl. Naroda. 9145

Kupim ali vzamem v najem majhno kmetijo na Kranjskem ali Koroškem. Ponudbe prosim na Noč Mihel, Vir pri Domžalah 9161

Specerijška veletrgovina išče kontorista (kontoristinja) perfektno v stenografiji strojepljasa za slovensko in nemško korespondenco za takojšnji vstop. Ponudbe na poštni predal št. 82 Celje. 9146

Gostilna ali trgovina v mestu ali bližini se išče v najem, takoj ali pozneje. Ponudbe na uprav. Slov. Naroda pod „Gostilna ali trgovina“/9119. 9119

Samostojen korespondent zmožen slovenskega, nemškega in po možnosti tudi italijanskega dopisovanja se sprejme takoj v veletrgovino z lesom. Ponudbe na upravnishvo „Sloven. Naroda“ pod „Dobra moč 1919/9094“ 9004

Proda se 180 m² mehkih drv 30 in 60 cm dolžine takoj in 140 m² mehkih drv 1 m dolge koncem t. l. ali januarja prih. leta. Ponudbe na naslov: Lesna trgovina Grabštani Koroško. 9058

Knjigovestki vajenec se takoj sprejme. Več se izve Florijanaka ulica 14. 9090

Na prometnem kraju na prodaj. Naslov pove upravishvo Slovenskega Naroda. 9183

Malad psicek se odda. Vpraša se od 10.—12. Kolodvorska ul. št. 5. 9186

Krava, dobra mlekarica se kupi. Ponudbe na V. Scagnetti, Sečburgova ulica št. 6. 9189

Postrežnica se išče. Plača in hrana po dogovoru pri M. Reš, Mestni trg 11/I. 9205

Iščem v Ljubljani ali okolici stanovanje z najemom za 15 letnega dijaka višje obrtne šole. Najne ponudbe na „B. P. 981 poštno ležeče Celje. 9187

Kupimo lepe, suhe hrastove plohe 4 m dolge 5 cm debele po dobri ceni. Naslov pove upravishvo Slov. Naroda. 9190

Prodajalka z večletno prakso se sprejme me takoj v trgovino s mešanim blagom. Ponudbe je poslati na tvrdko Adalb. Globočnikova vdova v Žalcu. 9191

Išče se učenca poštenih staršev za trgovino z mešanim blagom, močnejši fant ima prednost. Fr. Biatnik, trgovina z mešanim blagom Lukovica pri Domžalah. 9214

Gospodinja, gojenka Glas, Matice, iz boljših družin išče stanovanje s hrano. Ponudbe na upravnishvo Slov. Naroda pod „Hrvatca 9213“. 9213

Kupi se večje ali manjše posestvo s kjerkoli v Sloveniji. Pismene ponudbe z navedbo lege in pogojev na uprav. Slov. Nar. pod „št. 348/9185“. 9185

Knjigovodkinja, starejša moč, ki bi bila tudi izveščana v modni stroki, se takoj sprejme. Pismene ponudbe na tvrdko A. Šinkovec nasl. Soss & Cie., Mestni trg. 9211

Dijak išče primerno sobo s hrano, če mogoče pri boljši družini. Ponudbe prosim pod „Dijak s Primorskega“/9178 na upravnishvo „Slovenskega Naroda“. 9178

Dekle, iz poštene rodbine, želi službo, kot sobarica ali kot deklica za vse pri boljši rodbini v Mariboru. Zna šivati in nekaj tudi kuhati. Naslov pove upravishvo „Slov. Naroda“. 9180

Mlin z malim posestvom na Spodnjem Stajerskem se kupi ali vzame v najem. Pismene ponudbe na A. O. 10000 Celje, poštno ležeče. 9198

Išče se za delikatesno trgovino trgovski pomočnik ali spretna prodajalka dobro izurjena v tej stroki. Pismene ponudbe na poštni predal 57, Ljubljana. 9199

Prodaste se dve hiši v Ljubljanski okolici, v kateri je takoj prosto stanovanje. Poizve se v upravishvo „Slovenskega Naroda“. 9200

Šivilja išče stanovanje ali vsaj eno sobo sobo pripravno za šivanje, prazno ali meblirano. Ponudbe na upravishvo „Slovenskega Naroda“ pod „Šivilja“/9195“. 9195

Proda se kompletan železen zastor za prodajalno in sicer za vrata 120x145. Na ogled med 2, in 4. uro popoldne pri miz. mojstru Repše na Poljanski cesti 19. 9181

Gospodinja, verzirana prodajalka za razna, specerijško trgovino, uporabna tudi kot blagajničarka, se išče. Pismene ponudbe pod „Stalna“ na Anončni zavod Drago Beseljak, Ljubljana, Camkarjevo nabrežje 5. 9202

Prodajam dve hiši eno v Sp. Šiški in njivo, eno v Ljubljani, v kateri je že trgovina z usnjem čez 50 let, dobro vplejana. Proda se radi družinskih razmer. Naslov pove upravishvo Slov. Naroda. 9192

Djevojku za sve kučne poslove prima u službu uz dobru plaču. Adela Stigliceva, supruga lekarnara u Irigu Srijem kuda treba i pismene ponudbe sa zahijevom plače pripisati. 9144

Konkurzna masa Leopolda Fona ima 206 hektar starega, deloma belega, deloma rdečega vina na prodaj. Vino se prodaja po ugodnih in zmernih cenah. Natančneje se se poizve v pisarni konkurznega upravitelja odvetnika dr. A. Smolča, Ljubljana, Dunajska cesta 29. 9143

Perfektnu Stenografkinjo i pisaricu na stroju za tehničko i trgovačko dopisivanje u njemačkom i hrvatskom jeziku i za obavljavanje tekućih uredskih poslova, traži odmah industrijalno poduzeće u Crikvenici, Hrv. Primorje. Ponude s opisom života, prepisom svjedočdžbi i zahtjevima glede plače treba poslati na upravu lista pod Crikvenica/9147. 9147

Krojači zmožni finega dela dobe proti dobri plači poljubno delo na dom, tudi izven Ljubljane. Zglasiti se je pri A. Kunc, Ljubljana, Gosposka ulica št. 7, I. nadst. 9197

GRIŽA se pojavlja v celi Sloveniji. Obvinstvo se opozarja, da ne užija surovega sadja, ne zelenjave, razen iz zanesljivo zdravih krajev. Največja nevarnost za obolenja na griži pa je slaba pitna voda, zato naj slavno občinstvo pije samo zdravilni „Tempel-vrelec“ iz naše Rogaške Slatine. 9058

Prekllic.

Prekllicujem vse govorce ki jih je družina Brenčič širila o meni, ker nisom resnične. S tožbo ki sem jo podal proti družini Brenčič, se bode ta neresnica v krakem popolnoma pojasnila. 9184 Julij Silberagel, Hnebnershofen.

K 1000 nagrade

dobi kdor mi preskrbi v mestu primerno stanovanje s tremi sobami, in pritlikinami ter, če mogoče s kopalnico. Ponudbe na uprav. pod „Stanovanje“. 9176

Prištno črno

dalmatinsko vino

se dobi pri Ivanu Buzzolini, delikatesna trgovina, Lingarjeva ulica. 8783

Pristni

firnež

oljinate barve lastnega izdelka, kakor suhe barve, lake in barvo za obleke nudí ponajnižji ceni tvrdka Jančar & Comp Ljubljana Slomškova ulica št. 19. 8299

Kupim motorno kolo

ako mogoče z 2 ali 3 prestavami, tu di brez pnevmatike. Ponudbe z navedbo tvrdke, moči in cene kolesa je poslati do sobote dne 20. t. m. pod „Motorno kolo 9182“ na upravnishvo Slovenskega Naroda 9182

Kupi se vsaka množina bukavih in hrastovih drv bukav. oglja in tesan les. Množina in cene naj se v ponudbah označijo 8880

Malenšek M., Maribor. Kupim več vagonov raznega sortiranega

SADJA

Ponudbe za vagonsko oddajo franko vagon poljubni kolodvor z navedbo vrste prosí FR. SIRC - KRANJ. Prosim tudi za ponudbe suhih gob in vseh deželnih pridelkov.

Import — — — Eksport

Hirth & Co.,

Dunaj (Wien) I. Trattnerhof 2 zamore vsled svojih dobrih zvez in organizacije za Nemško Avstrijo, Nemčijo in Češko razpečavati živila in deželne pridelke kot lan, volno, krzno in kože in objednem dobaviti industrijske predmete vseh vrst, posebno vžigalice, steklo, porcelan, pohištvo in železino po najnižji ceni in najboljših pogojih. 9001

Došel je

karara marmor

iz Italije v vseh velikostih za sobne oprave in strojarje. Dobi se pri Alojziju Vodniku, kamnosek Ljubljana. 9196

Priporočam fino kavo, čokolado, kremo za čevlje pravo fino angleško milo, pošiljam tudi v poštnih zavitkih po povzetju in nizki ceni

Fran Bergant Ljubljana sv. Jakoba trg.

Proda se

oprema pogrebnege zavoda in sicer uniforme, katafalki, svečniki, itd. event. s koncesijo vred. Ponudbe pod „Opravo“ na Anončni zavod Drago Beseljak Ljubljana, Camkarjevo nabr. 5. 9210

Ciril Bajžel mesar

Poldi Bajžel roj. Korošec poročena 17. septembra 1919.

Javornik Jesenice

200 damskih flakobukov se proda. Kupci naj se zgledajo z navedbo cen pod „klobuk“ na uprav. Slov. Naroda. 9096

Prva jugoslovanska zlatarska delavnica **Alojz Fuchs** Sečburgova ul. 6. Kupi- zlato in srebro po najvišjem staro zlato in srebro sji cenah, priporočam veliko zalogo zlatnine, srebrnine, ur, briljantov i. t. d. vsa popravila in nova dela se izvršujejo v lastni delavnici točno in solidno. 7928

!!! Komati za konje !!!

Prevzel sem od vojne uprave čez 3000 komadov konjskih komatov, blazin iz konjske žime v vseh velikih. Cenj. interesotom so na razpolago po tako nizkih cenah, da si jih vsak pojedenec lahko nabavi za malo vsoto. Prodaji na drobno in debelo! Dokler ne polde zaloga. V. Dolenc, Zagreb, Prilaz. Ga D. 25. Telef. 17—03.

Kolporterji

zanesljivi resni in spretni se sprejmo za razne kraje. Zasluzek stalen in dober. Oglasiti se je v upravi „Slovenskega Naroda“ v Ljubljani.

Več raznašalk

za „Slovenski Narod“ se sprejme. Oglasiti se je v upravi lista v Ljubljani.

Prvovrstna vozna kolesa

plašče in cevi priporoča tvrdka

IGN. VOK specialna trgovina šivalnih strojev in koles. Ljubljana, Sodna ulica št. 7. 7334

Tapetnik in dekorater

M. Zor

Bleiweisova cesta poleg dež. vlade se priporoča v napravo zimnic, vzmetnih žimnic, divanov, otoman, dekoracij, zastorov in tapetiranja sob, katera dela izvršuje priznano solidno in po nizkih cenah. 6835

Prosi blagohotnih naročil.

Slavnemu občinstvu naznanjava da sva prevzela gostilno

Narodni dom v Celju.

Skrbela bodeva za dobro in točno postrežbo ter se priporočava za mnogobrojen obisk.

Ivan in Ana Černe z Goriškega

JULIJ MEINL

Ljubljana.

Kava
Caj
Cokolada
Kakao
Sardine
Kond. mleko
Malaga
Rum
Cognac
Likeri
Marmelada
Keksi
Riž
Trap. sir

Fino francosko olje primissima v dozah po 12 1/2 kgr. in odprto Razpošilja po vsem kraljestvu SHS od 5 kg naprej franko.

Ant. Mitereger

Stavbeni in pohištveni pleskar in ličar. Spodnja Slika, Knezova ulica št. 121

Vsa dela izvršujem le s pravim, predvojnim blagom. Cene zmerne

!!! Izrabite ugodno nakupno priliko !!!

Nepremojljivi dežni plašči z la švicarske gume. „Peplita“ pristno volneno angleško blago, za damske kombine in moške športne hlače.

Prva kranjska razpošiljalnica manufakture, mode in konfekcije **Schwab & Bizjak, Ljubljana, Pod Narodno kavarno.** Dvorni trg 3.

Drva

mehka in trda vsako množino pripelje na dom družba „Impex“ Mahrova hiša, Kerkov trg št. 10, I nadstropje. 9188

VILA

krasno ležeča, v bližini Maribora, z 12 sobami ter vsem komfortom, gospod. poslopjem in 20 joh. arrond. zemljišča (vinogradi, sadni vrt, njive, travniki, gozd) se proda. Pripravna za penzionista, ki ima veselje do ekonomije. Pojasnila daje A. Tavčar, stavbenik, Ljubljana, Gosposvetska (Mar. Ter.) c. 6.

Pristne kranjske klobase

razpošiljam v vsaki množini **Franc Fister, prekaževalec, Ljubljana** Zaloška cesta št. 10.

„Danica“ sredstvo za impregniranje

perila! Vrlo dobro sredstvo s kojim more vsakdo sebi sam impregnirati ovratnike, manšete itd. Istim se sredstvom namaze dotični komad čim več tem bolje in potem posuši. Nesnaga se more vrlo lahko z vlažno junicjo izprati. Jedna steklenica sredstva zadostuje za več mesecev ter se prilrni novce in perilo od pranja, s čimer se kvari. Jedna steklenica stane K 10.— Izdeluje in prodaja: „Danica poduzeće“ M. Teichner, Vinkovci. 9002

Esence

za likerje, rum in žganje dobavlja v vsaki množini, ker je dovoljen izvoz v Jugoslavijo, po železnici potom špediterja v priznani najboljših kvalitetah in poceni **Prva dunajska parna tovar. eter. olj, esenc in barv J. FEIGL, SOHN & Co, Wien XV./1, Friedrichsplatz 3/a.** Ustanovljeno leta 1872

Specijaliteta: Kingston rum Basis. Najnižje stavljene ponudbe slede po naročilu. 8683

Razpis služb.

Sprejme se v službo **dober knjigovodja** in pa nekaj **administrativnih in računskih uradnikov.**

Plača in nastop po dogovoru. Ponudbe s pričevali in referencami na **Vnovčevalnico za živino in masl v Ljubljani.**

Razpis.

Podpisano županstvo razpisuje službo zdravnika - vodja na javni občinski bolnici v Krškem z letno plačo 6.000 K. Poleg tega vživa zdravnik hišo, gospodarsko poslopje, vrt za zelenjavo in sadje, in lep vinograd. Poleg tega še lahko vrši civilno zdravniško službo, in pa službo okrožnega zdravnika, katero je opravljaj tudi sedanji zdravnik, in koja bode v najkrajšem času razpisana po začasni komisiji in likvidaciji v Ljubljani, in za katero lahko prosi.

Prošnje za to službo je vlagati pri podpisnem županstvu do 24. septembra 1919, ter naj priloži dokazila o zdravniški praksi, in dosedanjem službovanju.

Ivan Golob, župan. **Mestno županstvo v Krškem,** dne 13. septembra 1919. 9131

Rogaška Slatina

Tempel vrelec: Najboljša namizna voda, najbogatejša na ogljikovi kislini. Pospešuje prebavljanje in preosnavljanje. **Styria vrelec:** Zdravilna voda proti kroničnemu katarju želodca in teklu, boleznim jeter in ledvic, sladkorni bolezni.

Donati vrelec: sredstvo proti črevesnemu katarju, želodčnemu kamenu, sladkorni bolezni, debelosti, putiki, hemoroidom itd.

Rogaška Slatina je najbolj priljubljena in se v obče največ zadrževa. To pa radi tega, ker je iz izmed vseh alkaliničnih rudninskih kislih slatin najbogatejša na ogljikovi kislini. — Ta slatina je najokusnejša krepčilna in oživljajoča pijača; obenem pa tudi najboljšo sredstvo s katerim se obvaruje v mrzlih krajih mrzlice.

Rogaška slatina je najboljša namizna in zdravilna mineralna voda, katera nima nikdar slabega okusa ali doka.